

VI. ТЪРГОВИЯ СЪС СЕЛСКОСТОПАНСКИ СТОКИ

Повишаването на конкурентноспособността на селскостопанската продукция на международните пазари е основен приоритет на политиката в земеделието. Отрасълт има съществен принос за формирането на валутните приходи на страната.

Провежданата търговска политика в областта на земеделието е съобразена с изискванията по Глава „Земеделие“, свързани с предстоящото присъединяване на страната към Европейския съюз, както и с поетите ангажиментите в рамките на Световната търговска организация и международните финансови институции.

1. Равнище, динамика, структура и географско разпределение на външната търговия със селскостопански стоки през 2004 и 2005 г.

Анализът на външната търговия на България показва нарастване на стокообмена от 24 257,4 млн. щ.д. през 2004 г. на 30 147,4 млн.щ.д през 2005 г. (с 24,28%).

По данни на НСИ, през 2005 г. се наблюдава положителна тенденция на увеличаване на износа с 1 958 млн. щ.д., като за същия период вносът е нараснал с 3 932 млн.щ.д., в сравнение с предходната година. По-голямото нарастване на вноса (с 27,34%) спрямо това на износа (с 19.83%) е довело до влошаване на търговския баланс на страната и увеличение на отрицателното търговско салдо от 4 503 млн.щ.д. през 2004 г. на 6 493 млн.щ.д. през 2005 г. (Таблица VI. 1).

Таблица VI. 1

Външна търговия на Република България през 2004 и 2005 г. - (хил. щ.д.)

Година	2004	2005	Изменение 2005/2004	
			в стойност	в %
Износ - FOB	9 877 000	11 835 201	1 958 201	119,83
Внос - CIF	14 380 400	18 312 289	3 931 889	127,34
Салдо	-4 503 400	-6 477 088		
Стокообмен	24 257 400	30 147 490		

Източник: НСИ

Експортният потенциал на аграрния сектор през 2005 г. е нараснал, което се дължи най-вече на възможности за преференциален достъп на българските преработени и непреработени земеделски стоки до международните пазари, в резултат от подписаните двустранни и многостранни споразумения за свободна търговия.

През 2005 г. аграрният износ е нараснал с 212 328 хил.щ.д. или с 20,13%, в сравнение с предходната година, а вносът се е увеличил с 112 843 хил.щ.д. или с 13,97%. Реализирано е положително търговско салдо в размер на 346 489 хил.щ.д., което представлява ръст от 40,28% спрямо 2004 г. (Таблица VI. 2 и Фиг. VI.3).

Таблица VI. 2

Външна търговия със селскостопански стоки през 2004 и 2005 г. - хил.щ.д

Година	2004	2005	Изменение 2005/2004	
			в стойност	в %
Износ - FOB	1 054 988	1 267 316	212 328	120,13
Внос - CIF	807 984	920 827	112 843	113,97
Салдо	247 004	346 489	99 485	140,28
Стокообмен	1 862 972	2 188 143	325 171	117,45

Източник: Агенция „Митници“

В резултат на прилагането на по-либерална търговска политика и външно-търговски режим при търговията със селскостопански стоки през 2005 г. се наблюдава значително увеличаване на стокообмена, който е достигнал най-високото си ниво за последните петнадесет години от 2 188,1 млн. щ. д. (Таблица VI. 3 и Фиг. VI. 1).

Това се дължи на по-високия темп на нарастване на износа на земеделска продукция през 2005 г. спрямо предходните десет години. През 2005 г. относителният дял на аграрния износ спрямо общия износ на страната е 10,7 %, а делът на селскостопанският внос е 5%.

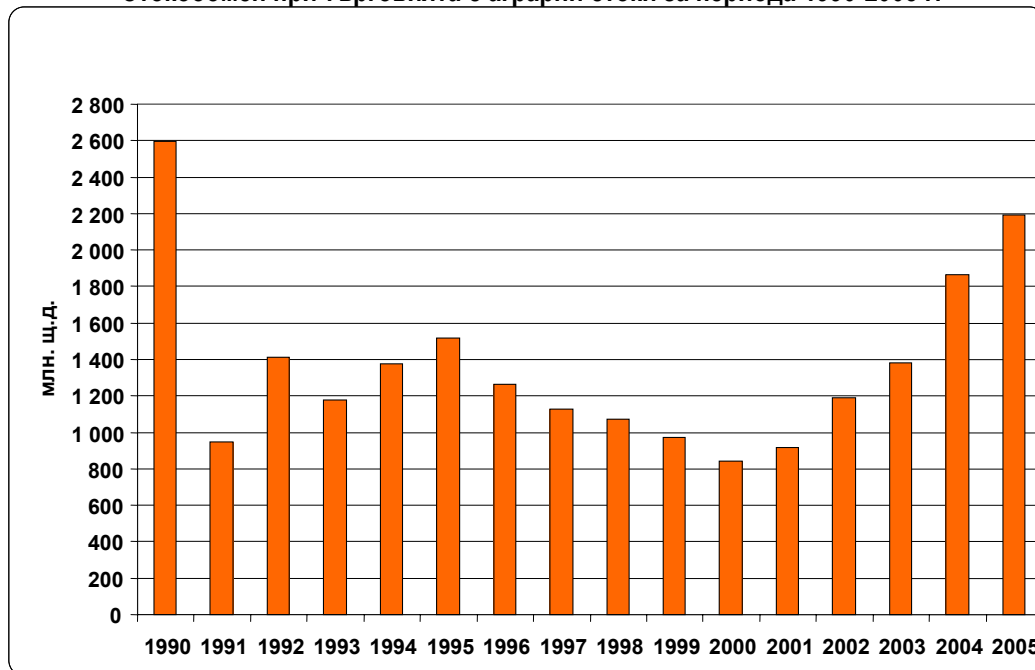
Таблица VI. 3

Внос, износ, салдо и стокообмен при търговията със селскостопански стоки за периода 1990 - 2005 г.

Година	(млн. щ.д.)															
	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Износ - FOB	2 026	752	1 029	764	915	1 119	891	702	690	632	492	508	716	783	1 055	1 267
Внос - CIF	571	196	384	414	462	400	373	428	383	340	352	408	476	598	808	921
Салдо	1 455	556	645	350	453	720	518	274	307	292	139	100	240	185	247	347
Стокообмен	2 597	947	1 413	1 178	1 377	1 519	1 263	1 130	1 072	971	844	917	1 192	1 381	1 863	2 188

Източник: По данни на НСИ, Агенция "Митници"

Стокообмен при търговията с аграрни стоки за периода 1990-2005 г.

Фиг. VI.1

Увеличеният обем на търговията със селскостопански стоки през 2005 г. има съществен принос при формиране на общия външнотърговския стокообмен на страната. Въпреки голямото увеличение на стокообмена на страната за 2005 г. - от 24 257 400 хил.щ.д. на 30 147 490 хил.щ.д., относителният дял на стокообмена на търговията със селскостопански стоки към общия за страната се е запазил.

Таблица VI.4.

Относителен дял на селскостопанските стоки във външната търговия на Р България през 2004 и 2005 г.

Година	2004		Относителен дял на селскостопанския внос и износ от общия за страната	2005		Относителен дял на селскостопанския внос и износ от общия за страната
	Общо за страната	Аграрен сектор		Общо за страната	Аграрен сектор	
Износ - FOB	9 877 000	1 054 988	10,68%	11 835 201	1 267 316	10,71%
Внос - CIF	14 380 400	807 984	5,62%	18 312 289	920 827	5,03%
Стокообмен	24 257 400	1 862 972	7,68%	30 147 490	2 188 143	7,26%

Източник: Агенция "Митници" и НСИ

Структура и географско разпределение на външната търговия със селскостопански стоки през 2004 и 2005 г.

През 2005 г. разширеният ЕС е най-големия стратегически пазар на България за реализация на земеделска продукция в непреработен и преработен вид. Относителният дял на износа за ЕС- 25 в стойностно изражение представлява 46,3% от общия аграрен износ, а този на вноса е 54,7% (Таблица VI .5).

Стокообменът с аграрни стоки между България и страните от ЕС-25 за 2005 г. се е увеличил с 21,23 % спрямо 2004 г. - от 899,1 млн.щ.д. на 1 090 млн.щ.д. България е запазила положителното си търговско салдо, което бележи ръст от 19.25% (от 69.1 млн. щ.д. през 2004 г. на 82.4 млн. щ.д. през 2005 г.).

Таблица VI.5.

Внос и износ на селскостопански стоки през 2004 и 2005 г. по икономически общности, страни и региони

Зони на търговия	2004					2005				
	Износ		Внос		Салдо	Износ		Внос		Салдо
	Млн. USD	%	Млн. USD	%	Млн. USD	Млн. USD	%	Млн. USD	%	Млн. USD
Всички страни, от тях:	1 055,0		808,0		247,0	1 267,4		925,9		341,5
Европейски съюз -25	484,1	45,9	415,0	51,4	69,1	586,2	46,3	503,8	54,4	82,4
ЕАСТ*	17,0	1,6	8,4	1,0	8,6	12,0	0,9	7,2	0,8	4,8
ОИСР	282,4	26,8	165,5	20,5	116,9	335,5	26,5	171,0	18,5	164,3
в т.ч. САЩ	72,0	6,8	19,9	2,5	52,1	66,7	5,3	17,3	1,9	49,4
ЦЕФТА***	59,0	5,6	55,0	6,8	4,0	71,5	5,6	69,7	7,5	1,8
Балкански страни ****	78,9	7,5	19,7	2,4	59,2	106,9	8,4	16,1	1,7	90,8

Зони на търговия	2004					2005				
	Износ		Внос		Салдо	Износ		Внос		Салдо
	Млн. USD	%	Млн. USD	%	Млн. USD	Млн. USD	%	Млн. USD	%	Млн. USD
ОНД	62,0	5,9	21,7	2,7	40,3	77,5	6,1	10,5	1,1	67,0
в т.ч. Русия	41,5	3,9	4,3	0,5	37,2	56,0	4,4	1,6	0,2	54,4
Украйна	2,2	0,2	14,3	1,8	-12,1	2,8	0,2	6,7	0,7	-3,9
Арабски страни	86,1	8,2	5,2	0,6	80,9	104,8	8,3	5,9	0,6	98,9

Източник: Агенция "Митници"

*Включва Исландия, Княжество Лихтенщайн, Кралство Норвегия и Швейцария

**Включва Австралия, Канада, Нова Зеландия, САЩ, Турция и Япония

***Включва Румъния и Хърватия

*** Включва Албания, Босна и Херцеговина, Македония, Хърватско и Сърбия и Черна гора

През 2005 г. най-голям относителен дял в аграрният износ на България за ЕС-25 имат Гърция (17,9%), Испания (13,8%), Германия (13,6%), Италия (12,8%), и Франция (10,5%) (Таблица VI.6. и Фигура VI.2).

Таблица VI.6.

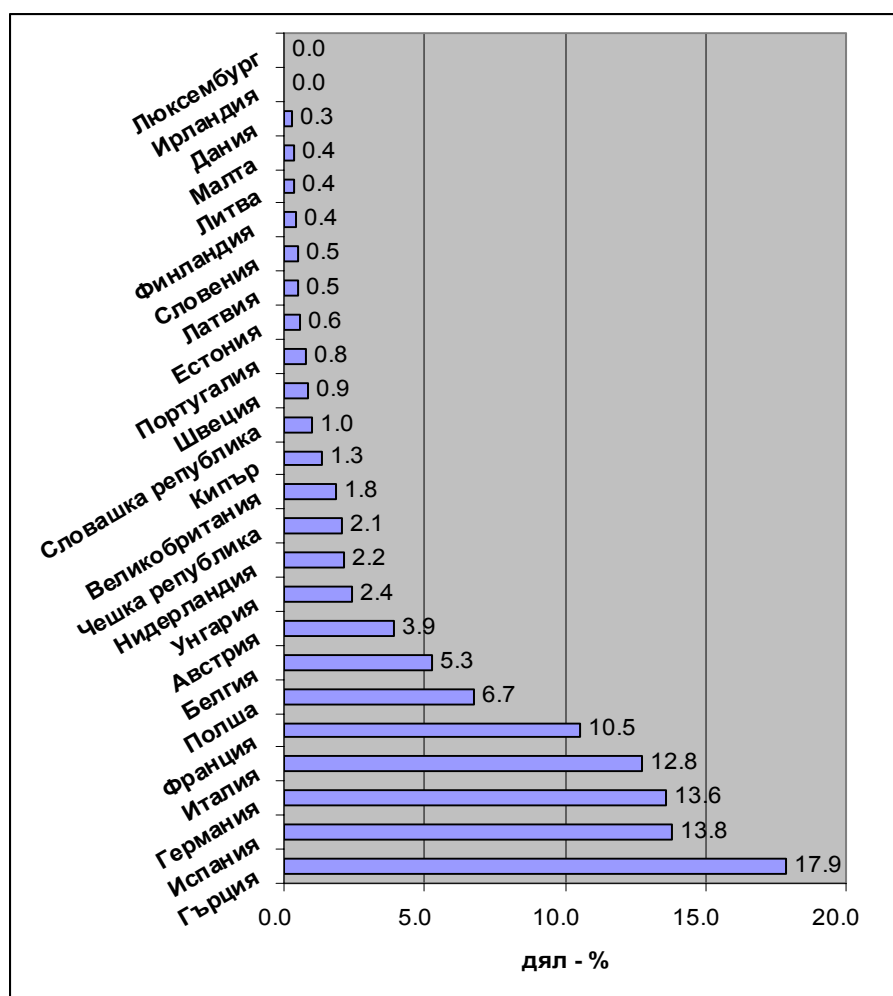
Търговията на България със селскостопански стоки със страните-членки на ЕС за 2004 г. и 2005 г.

Страна	2004					2005				
	Износ		Внос		Салдо	Износ		Внос		Салдо
	хил. щ.д.	%	хил. щ.д.	%	хил. щ.д.	хил. щ.д.	%	хил. щ.д.	%	хил. щ.д.
Общо	484 149	100	414 969	100	69 180	586 157	100	503 696	100	82 461
Австрия	27 393	5,7	19 718	4,8	7 675	23 133	3,9	25 324	5,0	-2 191
Белгия	22 262	4,6	16 760	4,0	5 501	30 997	5,3	14 720	2,9	16 277
Дания	2 325	0,5	16 173	3,9	-13 848	1 510	0,3	16 784	3,3	-15 274
Финландия	2 012	0,4	662	0,2	1 350	2 477	0,4	786	0,2	1 691
Франция	36 874	7,6	39 848	9,6	-2 973	61 568	10,5	41 648	8,3	19 920
Германия	84 860	17,5	49 447	11,9	35 413	79 601	13,6	60 095	11,9	19 506
Гърция	93 942	19,4	85 272	20,5	8 670	104 672	17,9	106 091	21,1	-1 419
Ирландия	634	0,1	1 438	0,3	-804	268	0,0	2 804	0,6	-2 536
Италия	62 013	12,8	26 859	6,5	35 154	74 827	12,8	39 724	7,9	35 103
Люксембург	132	0,0	19	0,0	112	30	0,0	81	0,0	-51
Нидерландия	11 390	2,4	39 925	9,6	-28 535	12 613	2,2	67 523	13,4	-54 910
Португалия	3 280	0,7	472	0,1	2 807	4 795	0,8	258	0,1	4 537
Испания	37 675	7,8	19 143	4,6	18 533	80 776	13,8	20 384	4,0	60 393
Швеция	4 650	1,0	3 072	0,7	1 578	5 168	0,9	2 616	0,5	2 552
Великобритания	13 183	2,7	12 156	2,9	1 027	10 745	1,8	13 378	2,7	-2 633

Чешка република	11 607	2,4	14 655	3,5	-3 047	12 212	2,1	10 204	2,0	2 008
Унгария	15 755	3,3	29 279	7,1	-13 524	14 344	2,4	33 005	6,6	-18 661
Полша	31 788	6,6	26 689	6,4	5 098	39 444	6,7	33 861	6,7	5 583
Словашка република	4 629	1,0	6 755	1,6	-2 126	5 662	1,0	9 871	2,0	-4 209
Словения	2 708	0,6	443	0,1	2 265	2 737	0,5	392	0,1	2 345
Литва	3 286	0,7	1 233	0,3	2 053	2 284	0,4	1 783	0,4	501
Латвия	3 080	0,6	215	0,1	2 865	3 027	0,5	136	0,0	2 891
Естония	1 762	0,4	740	0,2	1 023	3 301	0,6	93	0,0	3 208
Кипър	5 022	1,0	2 987	0,7	2 034	7 846	1,3	1 573	0,3	6 273
Малта	1 887	0,4	1 009	0,2	878	2 120	0,4	563	0,1	1 557

Източник: Агенция „Митници“

Относителен дял на износа на България за ЕС-25 за 2005 г.

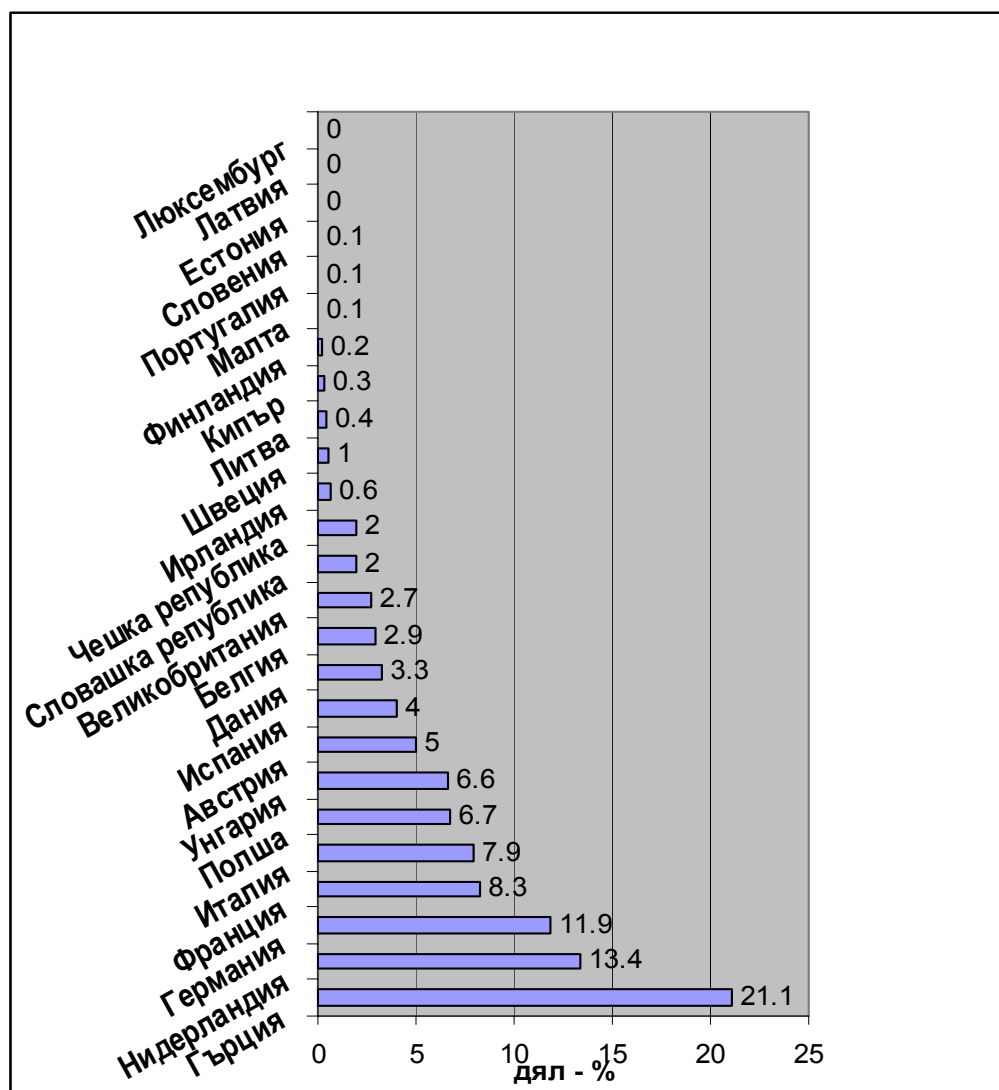
Фиг. VI. 2

Водещо място в експортната листа на българския износ за страните от ЕС-25 през 2005 г. заема: месо и карантии от домашни птици – 8 133,9 т на стойност 67 237 хил.щ.д.; пшеница 412 719, т на стойност 45935 хил. щ.д., слънчоглед - 134 959,4 т на стойност 42 774 хил.щ.д.;

вина от прясно грозде – 40 315,6 т на стойност 43 277 хил.щ.д.; сурови или необработени тютюни – 12 211,8 т, на стойност 38 271 хил. щ.д.; хлебарски, тестени сладкарски или бисквитни продукти – 15 557,1 т на стойност 37 437 хил.щ.д.; меса от рода на овцете или козите, пресни, охладени или замразени – 6 835,4 т на стойност 35 574 хил.щ.д.; сирене и извара – 6 759,7 т на стойност 22 602 хил.щ.д. и царевица – 158 552,3 т на стойност 18 442 хил.щ.д.

Вносът от ЕС-25 се осъществява предимно от Гърция (21,1%), Нидерландия (13,4 %) Германия (11,9 %), Франция (8,3 %), Италия (7,9 %), Полша (6,7 %) и Унгария (6,6 %).

Относителен дял на вноса на България за ЕС-25 за 2005 г.

Фиг. VI. 3

През 2005 г. най-внасяните селскостопански стоки с произход от ЕС са: хранителни продукти, несъдържащи мазнини, захароза, изоглюкоза – 10 828,6 т на стойност 38 595 хил.щ.д.; препарати, използвани за храни на животни – 23 624,1 т на стойност 21 204 хил.щ.д.; кафе – 12 006,5 т на стойност 17 341 хил.щ.д.; масло, мазнина и течно масло от какао – 3 881,6 т на стойност 16 607 хил.щ.д.; мазнини и масла от животински или растителен произход – 17 174,9 т на стойност 15 980 хил.щ.д.; Етилов алкохол – 4 011,7 т на стойност 15 340 хил.щ.д.; шоколад – 4 042,7 т на стойност 14 869 хил.щ.д.; свински меса, пресни, охладени или замразени – 8 078,8 т на стойност 14 301 хил.щ.д.; екстракти, есенции и концентрати от кафе, чай или мате – 2 882,3 т

за 13 896 хил.щ.д. и меса и карантии от домашни птици, пресни, охладени или замразени – 18 307,6 т на стойност 13 537 хил.щ.д.

От 1 юли 2005 г. е в сила Допълнителният протокол към Европейското споразумение за асоцииране между Европейските общности и техните страни-членки и Република България, с който се въвеждат нови договорености в търговията със селскостопански стоки, ратифициран със Закон (обн., ДВ, бр. 44 от 27.05.2005 г.). Новите договорености в допълнителният протокол разширяват пазарния достъп на българската земеделска продукция на пазара на ЕС–25 при преференциални условия.

В съответствие с поетите ангажименти по Глава „Земеделие“, свързани с прилагането на търговските механизми, за договорения преференциален внос от ЕС в България за най-чувствителните стоки - свинско месо, сланина, пилешко месо и колбаси и мляко и сметана на прах, от 01.07.2005 г. се извършва предварително лицензиране. С Решение на Министерския съвет договорените тарифни квоти за тези продукти, с период на действие от 01.07.2005 г. до 30.06.2006 г., са разделени на 4 равни дяла (по тримесечия), а разпределението им се осъществява съгласно определените изисквания на Наредбата за реда за издаване на лицензи за внос на земеделски продукти в рамките на тарифни квоти (обн. ДВ, бр. 56 от 08.07.2005 г.).

Въвеждането на предварително лицензиране на вноса на някои селскостопански стоки допринесе за регулиране на предлагането на вътрешния пазар. Това до известна степен е предпоставка за намаляване на конкурентния натиск върху националния ни пазар, като по този начин се създават условия за ускоряване на процеса на реструктуриране и адаптиране на отделните подсектори към европейските изисквания за производство и реализация на международния пазар.

Търговия с аграрни стоки със страните от Централноевропейското споразумение за свободна търговия (ЦЕФТА)

След присъединяването на Чехия, Унгария, Полша, Словакия и Словения към ЕС през 2004 г., към Централноевропейското споразумение за свободна търговия (ЦЕФТА) през 2005 г. се включват България, Румъния и Хърватия.

През 2005 г. аграрният стокообмен на България с Румъния и Хърватия е нараснал със 24 % от 113 823 хил. щ.д. на 141 171 хил. щ.д. спрямо 2004 г.

Таблица VI.7

Търговия с аграрни стоки със страните от ЦЕФТА през 2004 и 2005 г.

(хил.щ.д.)

Страна	2004 г.				2005 г.			
	Износ	Внос	Салдо	Стокообмен	Износ	Внос	Салдо	Стокообмен
Румъния	35 411	53 334	-17 924	88 745	38 054	67 917	-29 863	105 971
Хърватия	23 448	1 630	21 818	25 078	33 462	1 738	31 724	35 200
Общо:	58 859	54 964	3 894	113 823	71 516	69 655	1 861	141 171

Източник: Агенция „Митници“

През последните две години търговското салдо при търговията с аграрни стоки на България с Румъния е отрицателно. Това се дължи преди всичко на по-големия темп на увеличение на вноса в сравнение с износа.

Търговското салдо на България с Хърватия през последните 2 години е положително, като за 2005 г. то е нараснало с около 45,4% (Таблица VI.7).

Търговия с аграрни стоки със страните от Европейската асоциация за свободна търговия (ЕАСТ)

Външната търговия с аграрни стоки на България със страните от ЕАСТ не е много активна и през 2005 г. е отчетено намаление на стокообмена с 23,95 % - от 25 251 хил. щ.д. през 2004 г. на 19 203 хил. щ.д. (с 6 048 хил. щ.д.). Сред държавите от ЕАСТ, Конфедерация Швейцария е най-предпочитаният партньор на българските износители на селскостопански стоки. През 2005 г. относителният дял на износа за Швейцария представлява 87,27 % от целия износ за страните от ЕАСТ, а този на вноса е 85,31 %.(Таблица VI.8).

Таблица VI.8.

Търговия с аграрни стоки със страните от ЕАСТ през 2004 и 2005 г.

(хил.щ.д)

Страна	2004 г.			2005 г.		
	Износ	Внос	Салдо	Износ	Внос	Салдо
Норвегия	1 534	984	550	1 393	965	428
Швейцария	15 260	7 250	8 010	10 450	6 166	4 284
Исландия	25	108	-83	9	49	-40
Лихтенщайн	6	84	-79	124	49	75
Общо	16 824	8 427	8 398	11 975	7 228	4 747

Източник: Агенция „Митници“

Търговия с аграрни стоки със страните от Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР)

По данни на Агенция „Митници“, през 2005 г. аграрният износ за страните от ОИСР представлява 26,5 % от общия за селското стопанство, а вносът - 18,5%. Износът за 2005 г. се е увеличил 18,8 % (от 282,4 млн.щ.д през 2004 г. на 335,59 млн.щ.д. през 2005 г.), а вносът – с 3,4 % (от 165,5 млн. щ.д. на 171,2 млн.щ.д.).

През последните две години България е формирала положително търговско салдо в търговията със селскостопански стоки със страните от ОИСР. През 2005 г. положителното търговско салдо се е увеличило с 47,4 млн.щ.д. или 40,6 %, което е резултат от изпреварващият ръст на износа .(Таблица VI.5).

Зони за свободна търговия

В условията на изострена конкуренция при търговията със селскостопански стоки, получаването на преференциален достъп до националните пазари на други държави, на базата на сключени споразумения за свободна търговия, придобива все по-важно значение за аграрния сектор. През 2005 г., в търговията със селскостопански и хранителни стоки, действат търговски споразумения със следните страни: Турция (1998 г.), Македония (1999 г.), Израел (2001 г.), Албания (2003 г.), Хърватия (2001 г.), Сърбия и Черна гора (2004 г.), с Молдова (2004 г.) и с Босна и Херцеговина (2004 г.).

Стокообменът с преференциалните ни партньори през 2005 г. е нараснал с 31,7 %, в сравнение с 2004 г. – от 263 383 хил.щ.д. на 346 867 хил.щ.д. Износът на селскостопански и хранителни стоки се е увеличил с 47,7 %, а вносът е намалял с 7,4 %. България е формирала положително салдо с почти всички преференциални партньори, като е подобрила търговския си баланс с Турция, Хърватия, Македония, Израел, Албания, Босна и Херцеговина (Таблица VI.9).

Таблица VI.9.

Търговия с аграрни стоки със страните, с които България има сключени споразумения за свободна търговия през 2004 и 2005 г.

(хил.щ.д.)

Страна	2004 г.			2005 г.		
	Износ	Внос	Салдо	Износ	Внос	Салдо
Турция	97 050	52 190	44 861	149 672	48 970	100 702
Македония	16 298	11 929	4 368	22 880	6 922	15 958
Хърватия	23 448	1 630	21 818	33 462	1 738	31 724
Молдова	964	2 382	-1 419	1 233	2 057	-824
Израел	9 842	2 338	7 504	18 163	3 869	14 294
Сърбия и черна гора	25 100	6 040	19 060	29 209	7 240	21 969
Албания	11 038	86	10 952	17 878	130	17 748
Босна и херцеговина	3 030	18	3 011	3 401	43	3 358
Общо	186 769	76 614	110 155	275 898	70 969	204 929

Източник: Агенция „Митници“

Балкански страни

Страните от Балканския регион са предпочитани търговски партньори на България предвид териториалната си близост и производствената си специализация. С по-голямата част от тези страни България има сключени двустранни и многостранни търговски споразумения за преференциален достъп до тези пазари, което е предпоставка за увеличение на търговския стокообмен със селскостопански стоки.

Стокообменът на аграрни стоки между България и страните от Балканския регион за 2005 г. е на стойност 614 408 хил.щ.д. и се е увеличил с 23,6 % спрямо този за 2004 г. (518 969 хил.щ.д.). През 2005 г. най-голям е стокообменът на България с Гърция (210 763 хил.щ.д.) и Турция (198 642 хил.щ.д.).

През 2005 г. най-активен е бил износът на български селскостопански стоки за Турция (на стойност 149 672 хил.щ.д.) и Гърция (104 672 хил.щ.д.). Най-голям внос на селскостопански стоки е осъществен от Гърция (на стойност 106 091 хил.щ.д.) и от Румъния (на стойност 67 917 хил.щ.д.).

Търговското салдо на България със страните от Балканския регион за последните две години е положително, като през 2005 г. то се е увеличило с 67,4 % - от 97 081 хил.щ.д. на 162 522 хил.щ.д. През 2005 г. България е формирала положително търговско салдо с повечето страни от Балканския регион - Турция, Македония, Сърбия и Черна гора, Словения, Албания, Босна и Херцеговина и Хърватия (Таблица VI.10).

През 2005 г. формираното положително търговско салдо на България с Турция е с най-голямо увеличение в сравнение с другите страни от региона - от 44 861 хил.щ.д. за 2004 г. на 100 702 хил.щ.д. за 2005 г. или повече от два пъти. Следва да се отбележи, че въпреки осъществения най-голям обем на търговията със селскостопански стоки с Гърция, за 2005 г. търговското ни салдо е отрицателно. Това се дължи на по-голямото увеличение на обема на вноса в сравнение с износа.

Таблица VI.10**Търговия с аграрни стоки със страните от Балканския регион през 2004 и 2005 г.**

Страна	2004 г.			2005 г.		
	Износ	Внос	Салдо	Износ	Внос	Салдо
Турция	97 050	52 190	44 861	149 672	48 970	100 702
Гърция	93 942	85 272	8 670	104 672	106 091	-1 419
Р.Македония	16 298	11 929	4 368	22 880	6 922	15 958
Румъния	35 411	53 334	-17 924	38 054	67 917	-29 863
Сърбия и Черна гора	25 100	6 040	19 060	29 209	7 240	21 969
Словения	2 708	443	2 265	2 737	392	2 345
Албания	11 038	86	10 952	17 878	130	17 748
Босна и Херцеговина	3 030	18	3 011	3 401	43	3 358
Хърватия	23 448	1 630	21 818	33 462	1 738	31 724
Общо	308 025	210 944	97 081	401 965	239 443	162 522

*Източник: Агенция „Митници“***Търговия с държавите от ОНД**

Държавите от ОНД продължават да играят важна роля в търговския стокообмен със селскостопански стоки, от гледна точка на възстановяване позициите на България на тези важни пазари. През 2005 г. българският експорт на земеделски стоки за страните от ОНД се е увеличил със 25 % (от 62 млн.щ.д. на 77,5 млн.щ.д.).

Износът за Руската федерация през 2005 г. е нараснал с 14,5 млн.щ.д. или 34,9% спрямо предходната година, а вносът е намалял от 4,3 млн.щ.д. за 2004 г. на 1,6 млн.щ.д. за 2005 г. или с 62,8 %. Формираното положително салдо е в размер на 54,4 млн.щ.д., като спрямо 2004 г. се е увеличило с 17,2 млн.щ.д. или с 46,2 %.

През последните няколко години се наблюдава активизиране на външноикономическите връзки със страните от ОНД и Русия. По линия на МЗГ вече съществува смесено дружество, което има за цел износ на български пресни и преработени плодове и зеленчуци на огромния руски пазар. В експортната листа на България за Русия най-голям относителен дял имат следните стоки: сурови или необработени тютюни, вина от прясно грозде, вермути, пресни и консервирани плодове и зеленчуци и млечни продукти.

Търговия с Арабските държави

Обемът на търговията с аграрни стоки между България и Арабските държави непрекъснато нараства през последните години, което се дължи преди всичко на увеличението на българският експорт. Стокообменът със селскостопански стоки е нараснал от 91,3 млн.щ.д. за 2004 г. на 110,7 млн.щ.д. за 2005 г. или с 21,2 %.

През 2005 г. България е формирала положително търговско салдо в търговията с Арабските държави в размер на 98,9 млн.щ.д., което е по-голямо с 18 млн.щ.д. или 22,2 % в сравнение с 2004 г. Това увеличение се дължи най-вече на нарастването на износа на селскостопански стоки на България за Арабските страни с 21,7 % (Таблица VI.5).

2. Структура на износа и вноса по групи стоки

Износ

По данни на Агенция „Митници“, през 2005 г. е осъществен износ на селскостопански и преработени стоки в размер на 1 267 316 хил. щ.д. (Таблица VI.11).

Основните групи стоки, формиращи структурата на аграрния износ през 2005 г. по раздели на Митническата тарифа са както следва:

- **Раздел I - живи животни и продукти от животински произход**

Относителният дял на експорта на тези продукти за 2005 г. представлява 16,53% от общия аграрен износ. Износът на стоките, включени в този раздел, се е увеличил в стойностно изражение с 14,71% спрямо този за 2004 г. най-голям относителен дял от общия износ заемат месата и карантиите, годни за консумация - 9,08 и мляко и млечни продукти - 5,08 %.

Търговското салдо по Раздел I за 2005 г. е отрицателно (-13 482 хил.щ.д.).

- **Раздел II – растения и продукти от растителен произход**

През 2005 г. стоките от този раздел заемат 40,43% от износа на земеделска продукция. Най-голям относителен дял от общия износ в този раздел заемат житните растения - 16,96% (пшеница, ечемик, царевица) и маслодайните семена – 15,46% (предимно маслодаен и шарен слънчоглед). Търговското салдо по Раздел II е в размер на 327 962 хил.щ.д., като е нараснало над два пъти спрямо формираното по този раздел през 2004 г. Това се дължи преди всичко на големият ръст в износа на зърнени растения - 45,59% и маслодайни семена - 67,23%;

- **Раздел III - Мазнини и масла от животински и растителен произход**

Мазнини и масла от животински и растителен произход заемат 2,8 % от общият износ на аграрни стоки. През 2005 г., износът на стоките по този раздел се е увеличил с 21,73 % спрямо предходната година. Въпреки значителното увеличение на износа, формираното търговско салдо е отрицателно (-17 154 хил.щ.д.).

- **Раздел IV - Продукти на хранителната промишленост, безалкохолни и алкохолни напитки и видове оцет, тютюни и обработени заместители на тютюна**

Преработените продукти заемат 39,29% в структурата на аграрния износ на страната. През 2005 г. износът на стоки по Раздел IV се е увеличил с 5,99 % спрямо 2004 г. Най-голямо е увеличението при продукти от месо, риба и ракообразни, мекотели или други безгръбначни - 33,42%, хранителни продукти, приготвени на базата на житни растения, брашна скорбяла и др. с 27,92% и захар и захарни изделия - с 26,05%.

Формираното през 2005 г. положително търговско салдо от преработена продукция е в размер на 49 163 хил.щ.д. и е намаляло с 61 760 хил.щ.д. в сравнение с 2004 г.

Водещо място в експортната листа на страната през 2005 г. заемат :

- Семена от слънчоглед – 525 805 т, на стойност 162 271 хил.щ.д.;
- Пшеница и смес от пшеница и ръж - 1 116 383 т, на стойност 126 757 хил.щ.д.;
- Сурови или необработени тютюни – 33 383 т, на стойност 98 601 хил.щ.д.;
- Вина от прясно грозде – 114 503 т, на стойност 93 799 хил.щ.д.;
- Хлебарски, тестени сладкарски или бисквитени продукти - 35 979 т, на стойност 81 582 хил.щ.д.;
- Меса и карантии, годни за консумация, от домашни птици, пресни, охладени или замразени - 8 481 т, на стойност 67 745 хил. щ.д.;

Останалите водещи стоки в структурата на аграрния износ за 2005 г., в количествено и стойностно изражение, са посочени в Таблица VI.12.

Таблица VI.11.

Структура на външната търговия на България с аграрни стоки през 2004 и 2005 г.

Код	Раздели и страни	ИЗНОС-FOB					ВНОС-CIF					САЛДО 2004	САЛДО 2005
		2004		2005		2005/2004	2004		2005		2005/2004		
		хил. USD	дял от общия износ на аграрни стоки в %	хил. USD	дял от общия износ на аграрни стоки в %	%	хил. USD	дял от общия внос на аграрни стоки в %	хил. USD	дял от общия внос на аграрни стоки в %	%	хил. USD	хил. USD
a		1	2	3	4	5	8	9	8	9	10	11	12
	ОБЩО:	9 877 000		11 835 201		119.83	14 380 400		18 312 289		127.34	-4 503 400	-6 477 088
	<i>в това число аграрни стоки:</i>	<i>1 054 988</i>	<i>100</i>	<i>1 267 316</i>	<i>100</i>	<i>120.13</i>	<i>807 984</i>	<i>100</i>	<i>920 827</i>	<i>100</i>	<i>113.97</i>	<i>247 004</i>	<i>346 489</i>
	РАЗДЕЛ I	182 632	17.31	209 503	16.53	114.71	168 635	20.87	222 985	24.22	132.23	13 997	-13 482
1	Живи животни	22 009	2.1	15 665	1.2	71.18	19 391	2.40	30 267	3.29	156.09	2 619	-14 602
2	Меса и каранти, годни за консумация	85 384	8.09	115 030	9.08	134.72	90 663	11.22	129 139	14.02	142.44	-5 279	-14 109
3	Риби и ракообразни, годни за консумация	8 945	0.85	9 648	0.76	107.87	15 258	1.89	19 695	2.14	129.08	-6 314	-10 047
4	Мляко и млечни продукти, птичи яйца, естествен мед; продукти от животински произход, годни за консумация, неупоменати, нито включени другаде	63 858	6.05	64 404	5.08	100.86	38 643	4.78	36 659	3.98	94.87	25 216	27 746
5	Други продукти от животински произход, неупоменати, нито включени другаде	2 436	0.23	4 756	0.38	195.23	4 680	0.58	7 225	0.78	154.38	-2 244	-2 470
	РАЗДЕЛ II	373 413	35.40	524 373	41.38	140.43	236 125	29.22	196 411	21.33	83.18	137 288	327 962
6	Живи растения и цветарски продукти	2 370	0.22	2 594	0.20	109.44	9 456	1.17	16 529	1.80	174.80	-7 086	-13 935
7	Зеленчуци, растения, корени и грудки, годни за консумация	48 546	4.60	54 887	4.33	113.06	27 395	3.39	31 179	3.39	113.81	21 151	23 708
8	Плодове, годни за консумация цитрусови или пъшеви кори	37 110	3.52	38 868	3.07	104.74	48 932	6.06	61 105	6.64	124.88	-11 822	-22 237
9	Кафе, чай, мате и подправки	16 238	1.54	12 695	1.00	78.18	23 973	2.97	32 605	3.54	136.01	-7 735	-19 910
10	Житни растения	147 648	14.00	214 967	16.96	145.59	72 466	8.97	12 958	1.41	17.88	75 182	202 009
11	Мелничарски продукти, малц, скорбяла и нишесте, инулин, пшеничен глютен	3 055	0.29	3 023	0.24	98.94	22 647	2.80	11 568	1.26	51.08	-19 591	-8 545
12	Маслодайни семена и плодове; разни видове семена, семена за посев и плодове; индустриални или медицински растения; слама и фуражи	117 183	11.11	195 960	15.46	167.23	25 922	3.21	25 610	2.78	98.80	91 261	170 350
13	Клейове и смоли и др. растителни сокове и екстракти	747	0.07	837	0.07	112.08	5 113	0.63	4 707	0.51	92.05	-4 367	-3 870
14	Материали за сплитане и други продукти от растителен произход, неупоменати, нито включени другаде	516	0.05	542	0.04	105.12	221	0.03	150	0.02	67.82	294	392
	РАЗДЕЛ III	29 196	2.77	35 542	2.80	121.73	44 401	5.50	52 696	5.72	118.68	-15 205	-17 154
15	Мазнини и масла от животински и растителен произход; продукти от тяхното разпадане; обработени мазнини за хранителни цели; восъци от животински или растителен произход	29 196	2.77	35 542	2.80	121.73	44 401	5.50	52 696	5.72	118.68	-15 205	-17 154
	РАЗДЕЛ IV	469 747	44.53	497 898	39.29	105.99	358 823	44.41	448 735	48.73	125.06	110 923	49 163
16	Продукти от месо, риба или ракообразни, мекотели или други водни безгръбначни	11 505	1.09	15 350	1.21	133.42	8 477	1.05	6 399	0.69	75.49	3 028	8 951
17	Захар и захарни изделия	22 462	2.13	28 313	2.23	126.05	63 610	7.87	87 852	9.54	138.11	-41 148	-59 539
18	Какао и продукти от какао	16 687	1.58	18 074	1.43	108.31	38 705	4.79	65 128	7.07	168.27	-22 018	-47 054
19	Хранителни продукти, приготвени на базата на житни растения, брашна, скорбяла, нишесте или мляко, тестени сладкарски изделия	64 667	6.13	82 725	6.53	127.92	29 119	3.60	36 889	4.01	126.68	35 548	45 836
20	Хранителни продукти от зеленчуци, плодове или други растения	65 424	6.20	67 367	5.32	102.97	37 387	4.63	48 926	5.31	130.86	28 037	18 441
21	Разни видове хранителни продукти	19 197	1.82	22 635	1.79	117.91	61 022	7.55	79 471	8.63	130.23	-41 825	-56 837
22	Безалкохолни и алкохолни напитки и видове оцет	89 730	8.51	105 147	8.30	117.18	33 053	4.09	41 987	4.56	127.03	56 677	63 160
23	Остатъци и отпадъци от хранителната промишленост; пригодни за храна на животни	36 770	3.49	38 404	3.03	104.44	45 706	5.66	59 548	6.47	130.29	-8 936	-21 144
24	Тютюн и обработени заместители на тютюна	143 304	13.58	119 884	9.46	83.66	41 744	5.17	22 535	2.45	53.98	101 559	97 349

Източник: Агенция „Митници“

Таблица VI.12

Водещи селскостопански стоки в износа на Р България през 2005 г.

№	Наименование	Количество (тона)	Стойност (хил. щ.д.)	Относителен дъл от общия износ в %
1	Семена от слънчоглед	525 805	162 271	12,80
2	Пшеница и смес от пшеница и ръж	1 116 383	126 757	10,00
3	Сурови или необработени тютюни; отпадъци от тютюн	33 383	98 601	7,78
4	Вина от прясно грозде	114 503	93 799	7,40
5	Хлебарски, тестени сладкарски или бисквитени продукти	35 979	81 582	6,44
6	Меса и карантии, годни за консумация, от домашни птици, пресни, охладени или замразени	8 481	67 745	5,35
7	Царевица	519 104	55 402	4,37
8	Сирена и извара	15 899	48 438	3,82
9	Меса от рода на овцете и козите, пресни, охладени или замразени	8 264	43 246	3,41
10	Ечемик	229 081	28 745	2,27
11	Сурово слънчогледово масло	40 959	24 805	1,96
12	Консервирани плодове, годни за консумация	12 360	23 045	1,82
13	Консервирани зеленчуци	16 028	23 005	1,82
14	Пури, пурети и цигари от тютюн	2745	21280	1,68
15	Други видове захар, включително лактоза, малтоза, глюкоза и фруктоза	47 904	19 917	1,57
16	Препарати от видовете, използвани за храна на животни	7 173	18 610	1,47
17	Растения, семена и плодове, използвани в парфюмерията и медицината	9 805	16 855	1,33
18	Плодове, неварени и варени във вода или на пара, замразени	13 746	16 654	1,31
19	Други зеленчуци пресни или охладени - гъби и трюфели, сладки пиперки	4 386	16 294	1,29
20	Хранителни продукти - протеинови концентрати, захарни сиропи	8 011	15 122	1,19

Източник: Агенция „Митници“

Внос

През 2005 г. в страната са внесени селскостопански стоки на обща стойност 920 827 хил. щ.д.

- **Раздел I - живи животни и продукти от животински произход**

Относителният дял на вноса на тези продукти през 2005 г. представлява 24,22% от общия аграрен внос. В този раздел, най-голям относителен дял от общия селскостопански внос заемат меса и карантии, годни за консумация - 14,02%. През 2005 г. обемът на внесените по този раздел стоки е нараснал с 32,23% спрямо 2004 г. Най-съществен ръст на вноса се наблюдава при живите животни - с 74,8 % и при меса и карантии, годни за консумация - с 42,44%.

- **Раздел II – растения и продукти от растителен произход**

През 2005 г. вносът на стоките от този раздел заема 21,33% от целия внос на земеделска продукция. Най-голям относителен дял от общия внос по Раздел II заемат плодове, годни за консумация - 6,64%, кафе, чай, мате и подправки - 3,54% и

зеленчуци, растения, корени и грудки, годни за консумация - 3,39 %. Най-голямо нарастване на вноса се наблюдава при живи растения и цветарски продукти със 74,80% спрямо 2004 г.;

• **Раздел III - Мазнини и масла от животински и растителен произход**

През 2005 г. вносът на стоките от този раздел заема 5,72 % от целия внос на земеделска продукция. Отчетеният внос на стоките по Раздел III през 2005 г. се е увеличил с 18,68 % спрямо предходната година.

• **Раздел IV - Продукти на хранителната промишленост, безалкохолни и алкохолни напитки и видове оцет, тютюни и обработени заместители на тютюна**

Преработените продукти по този раздел заемат 48,73% в структурата на аграрния внос на страната. През 2005 г. вносът на преработени стоки в стойностно изражение се е увеличил с 26,062% спрямо 2004 г. Най-голяма нарастване на вноса се наблюдава при какаото и продукти от него - 68,27% и захарта и захарните изделия с 38,11%. Следва да се отбележи, че голяма част от вноса е под формата на суровина, които се преработват в страната.

Водещи стоки при аграрния внос за 2005 г. в стойностно изражение са:

- Сурова захар от захарна тръстика предназначена за рафиниране - 320 804 тона, на стойност 76 047 хил. щ.д.;
- Меса от рода на едрия рогат добитък – 50 408 тона, на стойност 54 789 хил.щ.д.;
- Други хранителни продукти, неупоменати нито включени другаде - 14 446 тона, на стойност 45 430 хил.щ.д.;
- Кюспета и други твърди остатъци - 117 043 тона , на стойност 31 716 хил. щ.д.;
- Меса и карантии от домашни птици, годни за консумация - 44 059, на стойност 29 115 хил. щ.д.

Останалите водещи стоки в количествено и стойностно изражение в структурата на аграрния внос за 2005 г. са посочени в Таблица VI.13.

Таблица VI.13.

Водещи селскостопански стоки при вноса в Р България през 2005 г.

№	Наименование	Количество (тона)	Стойност (хил. щ.д.)	Относителен дял от общия износ в %
1	Сурова захар от захарна тръстика предназначена за рафиниране	320 804	76 047	8,26
2	Меса от животни от рода на едрия рогатдобитък , замразени	50 408	54 789	5,95
3	Други хранителни продукти, нупоменати нито включени другаде	14 446	45 430	4,93
4	Кюспета и други твърди остатъци	117 043	31 716	3,44
5	Меса и карантии от домашни птици, годни за консумация	44 059	29 115	3,16
6	Кафе печено недекофеинизирано	4 976	21 583	2,34
7	Меса от рода на свинете, пресни, охладени или замразени	14 610	23 502	2,55
8	Етилов алкохол; ракии, ликьори и други спиртни напитки	5 768	23 099	2,51
9	Препарати от видововете, използвани за храна на животни	25 382	21 958	2,38
10	Хлебарски, тестени сладкарски или бисквитни продукти	13 866	21 862	2,37
11	Масло, мазнини и течно масло от какао	4 976	21 583	2,34

№	Наименование	Количество (тона)	Стойност (хил. щ.д.)	Относителен дял от общия износ в %
12	Какаова маса, дори обезмаслена	13 459	19 185	2,08
13	Сурови или необработени тютюни; отпадъци от тютюн	6 924	18 797	2,04
14	Шоколад и други хранителни продукти, съдържащи какао	6 496	18 727	2,03
15	Цитросови плодове, пресни или сушени	51 860	18 622	2,02
16	Екстракти, есенции и концентрати от кафе, чай или мате	3 801	18 413	2,00
17	Живи животни от рода на овцете и козите	8 519	17 314	1,88
18	Мазнини и масла от животински или растителен произход	18 922	17 295	1,88
19	Консервирани зеленчуци	16 267	15 448	1,68
20	Банани, пресни или сушени	54 894	14 105	1,53

Източник: Агенция „Митници“

3. Износ и внос на основни селскостопански стоки

3.1. Износ на зърнени и технически култури

Пшеница

По предварителни данни на Агенция “Митници”, през маркетинговата¹ 2005/06 година от страната са изнесени 1 102,8 хил. тона пшеница. Въпреки малко по-слабата реколта `2005, това количество е на нивото от предходната година, поради високия преходен запас.

Средната експортна цена на пшеница през пазарната 2005/06 година е 180 лв./тон (в т. ч. за страните от ЕС - 177 лв./тон).

Най-значителен износ на пшеница през 2005/06 е реализиран за Испания (239,3 хил. т), Тунис (153,5 хил. т), Алжир (135,6 хил. т), Италия (124,5 хил. т) и Израел (122,4 хил. тона).

Близко 36% от общия износ на пшеница за годината (394,1 хил. тона), са насочени за страните от ЕС. Износът в това направление се стимулира от действащите преференции за безмитен внос на българска пшеница в Общността в рамките на годишна квота. За периода 1 юли 2005 г. – 30 юни 2006 г. квотата бе в размер на 352 хил. тона, а през 2006/07 тя възлиза на 384 хил. тона.

Таблица VI.14

Износ на пшеница, 2002/03 – 2005/06 г.

(тона)				
СТРАНИ	2002/03	2003/04*	2004/05	2005/06**
1.ЕС	690 069	3 317	429 205	394 130
Италия	196 567		37 118	124 546
Гърция	45 822	2 298	41 463	17 487
Испания	336 614		326 636	239 317
Белгия	43 277			
Великобритания	23 619			
Португалия	21 996		8 271	
Франция	16 700		2 462	

¹ Маркетинговата (пазарната) година за пшеницата е периода 1.07 – 30.06.

Германия	2 633		8 804	
Нидерландия				
Унгария	-			
Кипър	2 842	1 019	4 451	12 780
2.Страни от региона	171 591	22 672	218 776	63 689
Румъния	120 563	22 669	68 648	30 418
Р.Македония	32 751	3	61 020	13 549
Турция	9 762		4 784	
Албания	7 886		30 785	5 000
Сърбия и Черна Гора	630		3 321	6 851
Украйна	-		0	0
Армения	-			
Грузия	-		4 252	7 870
Хърватска			45 966	
3.Други	245 326	-	448 007	644 996
Алжир	101 817		27 324	135 588
Египет	69 555			
Тунис	22 922		127 436	153 517
Йемен	22 000			
Ливан	10 647		3 012	
Мароко	7 700		45 150	
Сирия	4 620		18 414	17 108
Израел	3 005		7 152	122 375
Други	3 061		219 518	216 408
ОБЩО ПШЕНИЦА	1 106 987	25 989	1 095 987	1 102 815
стойност (хил.\$)	98 621	3 560	132 427	122 808 666

Източник: "Информационно обслужване"АД и Агенция "Митници"

* Въведена бе забрана за износ през периода 30.09.2003 г. - 31.07.2004 г.

(ПМС № 193/2003)

** Данните са предварителни.

Царевица

По данни на Агенция „Митници“, през маркетинговата² 2004/05 година на външните пазари са реализирани общо 542 922 тона царевица за зърно, което е най-високото ниво от 1998/99 година насам.

Близо 44% (240 462 тона) от износа са реализирани в средиземноморски страни, като най-големи количества сред тях са внесли Тунис (66 298 тона), Сирия (58 066 тона) и Либия (51 696 тона).

Друг голям вносител на българска царевица през предходния сезон са страните от ЕС, за където са насочени 232 188 тона или около 43% от общия износ. За периода 1 юли 2004 г. – 30 юни 2005 г. действаше тарифна квота за безмитен внос на българска царевица (тарифна позиция 1005) в Общността в размер на 88 хил. тона. Най-голям вносител на царевица от България през сезон 2004/05 сред страните-членки на Съюза е била Испания, където са реализирани 156 974 тона. По-малки обеми са доставени в Италия (27 958 тона), Португалия (21 377 тона), Кипър (18 551 тона) и Германия (6 527 тона). Останалите 13% са изнесени за страни от региона, основно Македония (36 663 тона) и Турция (16 954 тона).

Над 60% (335 641 тона) от реализираната на външните пазари българска царевица през 2004/05 маркетингова година е декларирана по позиция 1005 90 00 9 – царевица за

² Маркетинговата (пазарната) година за царевицата е периода 1.09 – 31.08.

индустриална употреба. Износът на царевица за фураж възлиза на 207 031 тона, а на семена за посев – на 250 тона.

Конкуrentните цени, на които се предлагаше българската царевица на външните пазари и сравнително постоянното търсене на този продукт на международните пазари допринесоха за относително висока активност на експорта през почти целия сезон. Разбира се, най-големи обеми бяха изнесени през периода октомври 2004 – февруари 2005 г., когато предлагането бе по-високо, а цените поддържаха относително ниски равнища. За разлика от предходните години, износът на царевица продължи и през втората половина на пазарната 2004/05 година, като на външните пазари се реализираха между 11 и 40 хил. тона месечно.

Таблица VI.15.

Износ на царевица, 2002/03 – 2005/06 г. - тона

СТРАНИ	2005/06*	2004/05	2003/04	2002/03
1. Европейски Съюз	121157	232188	75182	45995
Великобритания	1	0	-	
Германия	0	6 527	-	8 669
Гърция	3 202	598	21 413	9 874
Испания	74 265	156 974	17 884	25 765
Италия	12 597	27 958	27 795	-
Полша	10			
Португалия	23 000	21 377	8 060	-
Франция	59	146	31	1 687
нови страни членки				
Унгария	29	0		
Словашка Република		56		
Кипър	7 995	18 551		
2. Страни от Европа, извън ЕС	40 016	70 272	5 636	66 199
Албания	362	8 689	8	-
Македония	15 610	36 663	5 628	373
Румъния	24 003	7 940	-	23 139
Турция		16 954	-	42 661
Други	41	26	0	26
3. Други	254 106	240 462		125 569
Алжир	66 302	-	-	11 424
Арабски емирства		-	-	4 173
Египет	35 018	24 754	-	2 538
Израел	30 942	36 728	-	-
Камерун	3 000	-	-	-
Кипър		-	-	12 728
Либия	2 755	51 696	-	3 852
Ливан	8 438	2 920	-	-
Мароко	18 000	-	-	47 088
Сирия	58 246	58 066	-	7 764
Тунис	31 405	66 298	-	36 002
Други		-	-	
ОБЩО - тона	415 278	542 922	80 818	237763
- стойност (щ.д)	44 062 898	60 216 880	11 746 567	25168304
- средна цена (щ.д/тон)	106,10	110,91	145,4	105,9

Източник: "Информационно обслужване" АД и Агенция "Митници"

*данните обхващат периода септември 2005 г. - юни 2006 г.

Високите наличности и относително конкурентната цена на българската царевица позволиха реализирането на голям износ от началото на 2005/06 пазарна година. По предварителни данни на Агенция "Митници", за периода септември 2005 г. - юни 2006 г. са изнесени 415 278 тона, което е с близо 101 хил. тона или 20% по-малко в сравнение със същия период на 2004/05 година (515 880 тона), но надхвърля износа за всяка от предходните 14 пълни години.

Подобно на предходния сезон, най-големи количества са реализирани на външните пазари в периода октомври – януари – между 55 и 90 хил. тона месечно, след което се наблюдава забавяне на темпа на експорт. През март 2006 г. са изнесени едва 3,6 хил. тона царевица, а през април - 407 тона. Активизиране на износа се наблюдава през м. май и юни, като количествата са насочени към Румъния и страните от ЕС, което се свързва с отварянето на квотата на 1 юли 2006 г. за безмитен внос на българска царевица в страните от Общността.

Основни пазари, както и през предходната година, са били африкански и азиатски средиземноморски страни (Сирия, Ливан, Израел, Египет, Либия, Тунис, Алжир, Мароко). За изминалата част от пазарната 2005/06 година (септември `2005 – юни `2006) за тези страни са изнесени близо 263 хил. тона, при 257 хил. тона за същия период на предходната година.

През първите десет месеца на 2005/06 маркетингова година износът на царевица за страните-членки на ЕС е намалял значително (с близо 40%) спрямо същия период на сезон 2004/05. Към 30 юни 2006 г. експортът в това направление възлиза на 121 279 тона (при 206 641 тона за периода септември 2004 г. – юни 2005 г.). Основни вносители са били Испания (74 265 тона), Португалия (23 000 тона), Италия (12 597 тона) и Кипър (7 995 тона).

Като фактори, повлияли за намаляване на експорта на царевица за ЕС през сезон 2005/06 могат да се посочат изключително високото предлагане на този продукт от страните членки на Съюза, както и избягването от тяхна страна на внос от страните с регистрирани случаи на птичи грип или техни съседки, поради страх от пренасяне на болестта.

Известно намаление се наблюдава и на количествата, реализирани в страните от региона (Албания, Македония, Румъния). За периода 1 септември 2005 г. – 30 юни 2006 г. в това направление са изнесени приблизително 40 хил. тона, при близо 52 хил. тона за същия период на предходната година.

Основна част от общо експортираните количества за периода септември 2005 г. – юни 2006 г. (312,149 хил. тона или 73%) са декларирани по тарифна позиция 1005 90 00 9- царевица за индустриална употреба, а по-големи вносители са били Алжир (66,3 хил. тона), Испания (64,2 хил. тона), Египет (35 хил. тона), Тунис (31,41 хил. тона), Израел (30,94 хил. тона). Износът на царевица за фураж за разглеждания период възлиза на 115 304 тона, предимно за Сирия (56,88 хил. тона) и Румъния (22,7 хил. тона). На външните пазари са реализирани и незначителни количества семена за посев - 208 тона.

Ечемик

По предварителни данни на Агенция "Митници", през пазарната³ 2005/06 година на външните пазари са реализирани общо 214 016 тона български ечемик, което е с близо 49% по-малко в сравнение със сезон 2004/05. Основна причина за по-слабия износ е близо 2 пъти по-ниската в сравнение с `2004, реколта `2005 от ечемик. Над половината (106 655 тона) от количествата са реализирани в арабски страни като Саудитска Арабия, Йордания и Мароко, както и в Израел. Износът в това направление е осъществен основно в началото на сезона, като за Израел и Саудитска Арабия има изнесени количества и през м. февруари и март 2006 г. На пазара на страните от ЕС са реализирани 64 512 тона ечемик или с близо 60% по-малко в сравнение с предходната година. Вносители са били Гърция (26 842 тона), Испания (10 278 тона), Холандия (10 029 тона), Италия (7 675 тона) и Кипър (9 688 тона). Износът за ЕС се

³ Пазарната (маркетинговата) година за ечемика е периода 1.07 – 30.06.

благоприятства от договорената квота за безмитен внос на български ечемик и продукти от него в Общността, която за периода 1 юли 2006-30 юни 2006 г. бе в размер на 60 000 тона. За балканските страни са били насочени общо 42 848 тона, от които 42 800 тона за Румъния.

Обект на износ през 2005/06 пазарна година са били ечемик за фураж (155 508 тона) и ечемик за индустриални цели (58 508 тона). Няма отчетени количества по тарифните позиции за семена за посев и ечемик за пивоварни цели.

Таблица VI.16.

Износ на ечемик, 2002/03 – 2005/06 г.

(тона)				
СТРАНИ	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06*
1.Европейски съюз	71 099	9 638	159 572	64 512
Германия	4 311	-	-	-
Гърция	8 954	9 638	82 848	26 842
Испания	36 745	-	4 180	10 278
Италия	-	-	26 099	7 675
Холандия	-	-	-	10 029
Франция	21 089	-	-	-
нови страни членки	-	-	-	-
Кипър	-	-	46 446	9 688
2.Страни от Европа, извън ЕС	126 564	9 023	81 566	42 848
Албания	23,1	32	355	47
Кипър	6 431	-	-	-
Македония	1 467	2 763	7 389	-
Румъния	113 039	3 627	70 583	42 800
Турция	5 603	-	53	-
Украйна	-	2 601	-	-
Сърбия и Черна гора	-	-	3 186	-
3.Други	320 221	-	178 356	106 655
Алжир	86 144	-	-	-
Арабски Емирства	6 705	-	-	-
Израел	-	-	9 420	21 005
Йордания	-	-	4 624	26 690
Либия	6 600	-	29 000	-
Ливан	-	-	8 159	-
Мароко	9 905	-	10 212	15 464
Саудитска Арабия	142 742	-	-	43 497
Сирия	10 205	-	69 279	-
Тунис	57 920	-	47 663	-
Други	-	-	-	-
ОБЩО- тона	517 883	18 661	419 494	214 015
-стойност (щ.д.)	41 077 269	2 632 061	46 928 390	26 431 254
-средна цена (щ.д./тон)	79,32	141,05	111,87	123,50

Източник: "Информационно обслужване" АД и Агенция "Митници"

* Предварителни данни

Маслодаен слънчоглед

По предварителни данни на Агенция „Митници“, от началото на пазарната⁴ 2005/06 година до края на м. юни 2006 г. са експортирани 296 209 тона *маслодаен слънчоглед* на стойност 81 173 хил. щ. д. Най-значителни количества са изнесени за Турция (173 903 тона), страните от ЕС (22 898 тона) и Румъния (9 651 тона).

Износът на *маслодаен слънчоглед* за периода септември 2005 г. – юни 2006 г. изостава с около 38% спрямо същия период на предходната година, когато са били експортирани 440 317 тона.

Голямото предлагане в страните от Черноморския регион през първата половина на настоящия сезон бе причина за по-ниските международни цени на *маслодайната суровина*, а в частност и за по-слабия темп на износ от България.

Поради това се очаква износът на *маслодаен слънчоглед* през 2005/06 година да бъде съществено под нивото от предходния сезон и да възлезе на около 300 – 320 хил. тона.

Таблица VI.17.

Износ на *маслодаен слънчоглед*, 2002/03 - 2005/06 г.

(тона)				
СТРАНА	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06*
1.ЕС				
Испания	57 883	-	7 153	100 174
Холандия	37 314	17 393		
Португалия	26 885	20 914	111	250
Франция	15 692	16 567	23	4 948
Италия	5 183	15 103		
Германия	3 879	152	246	331
Австрия	1 000	-	570	
Гърция	522	333	14 160	22
Белгия	428	18 789		
Финландия	50		24	
Дания	4			
Швеция	42			
Великобритания	420	132	246	146
Полша	25		364	
2.Други				
Турция	78 961	185 963	434 335	173 903
Румъния	16 246	20	10 498	9 651
Сърбия и Черна гора	21			
Сирия	1 079	-		
Швейцария	655	-	20	
Други	121	179	8 085	6 785
ОБЩО - тона	246 410	275 545	475 836	296 209
СТОЙНОСТ - щ.дол.	61 520 650	71 020 494	138 931 762	81 172 791
СР. ЦЕНА - щ.дол./тон	250	258	292	274

Източник: "Информационно обслужване" АД и Агенция "Митници"

*Данните за 2005/06 са за периода септември 2005 г. - юни 2006 г.

⁴ Пазарната (маркетинговата) година за слънчогледа е периода 1.09 – 31.08.

Тютюн

Съгласно предварителни данни на Агенция "Митници", през 2005 г. общият износ на тютюн е в размер на 33 383 хил. тона. Това е с близо 21% под рекордното ниво от предходния сезон (42 231 хил. тона), но остава над средното за последните 16 години (25 500 тона).

За разлика от предходната година, през 2005 г. количествата тютюн са изнесени главно по основния митнически режим за износ 10 "Окончателен износ" - 32 384 тона, а едва 999 тона или 3% са били обект на реекспорт (митнически режим 31).

Традиционно, изнесен е предимно ориенталски тютюн. Експортът на този тип възлиза на 29 270 тона, при 36 439 тона през 2004 г. Все пак, количеството остава над средното за предходните 5 години - 21 хил. тона.

Основна част от експортираните количества са намерили реализация на пазара на ЕС-25. По данни на Агенция "Митници", през 2005 г. в страните от Общността са доставени 11 241 хил. тона Ориенталски тютюн, изцяло по позиция 2401 10 60-тютюни, "слънчево сушени", тип Ориенталски, на листа. По-голям интерес към българския тютюн от този тип са изразили Белгия - 4 526 тона (364,4-по режим 31 – реекспорт), Гърция - 3 856 тона и Германия – 1 148 тона.

Прави впечатление, че близо 2/3 от износа (7 340 тона) за ЕС за 2005 г. са реализирани през втората половина на годината. Това се обяснява с влизането в сила от 1 юли 2005 г. на допълнителния Протокол към Европейското споразумение за асоцииране между Европейските общности и техните страни членки и Република България, съгласно който вносът на български сурови или необработени тютюни и отпадъци от тютюн в ЕС се осъществява безмитно.

По-големи количества са били насочени също така за САЩ - 8 461 тона, от които 525,6 тона - реекспорт. Износът на ориенталски тютюни за САЩ, обаче, е намалял с 30% в сравнение с предходната година. Значително намаление е отчетено и при доставките за Египет - от 6 112 тона през 2004 г. до 2 524 тона през 2005 г. По-малък износ е реализиран и за Русия - 1 013 тона, при 1 419 тона през 2004 г.

С над 80% спрямо предходната година е нараснал износът за Р Корея – до 1 382 тона, при 764 тона през 2004 г.

Започналата от 2001 г. тенденция на повишаване на износа на едролистен тютюн се запазва през 2005 г. само при тип "Бърлей". От този тип едролистен тютюн през 2005 г. са изнесени 1 151 тона, което е с над 60% повече от предходната година. Повишаването на експорта на този тип тютюн е свързано с нарасналите в пъти количества, насочени за Гърция (410 тона, при 39 тона-2004 г.) и реализирания за първи път от 6 години насам износ за Обединените Арабски Емирства (ОАЕ) -123 тона.

При другия тип едролистни тютюн - "Виржиния" износът през 2005 г. отбелязва намаление с около 25% спрямо предходната година. По-големи количества са били насочени към Гърция - 197 тона, Румъния – 136 тона и Италия - 122 тона (1 152 тона - в безмитна зона в България).

С над 55% в сравнение с 2004 г. е намалял експортът на други тютюни, отпадъци от тютюн и тютюневи жили за 2005 г., като възлиза на 1 256 тона. За най-големия пазар на тази група за предходните няколко години - Русия през сезон 2005 са изнесени незначителни количества - 146 тона (при 1 176 тона за 2004 г.) Намаление е отчетено и при експорта за САЩ, където са реализирани 148 тона други тютюни, отпадъци от тютюн и тютюневи жили, с 60% по-малко от 2004 г. Известно повишение се забелязва на износа за ОАЕ - 110 тона (45 тона през 2004 г.) и Армения - 199 тона (178 тона през 2004 г.).

Таблица VI.18.

Износ на тютюн, 2004-2006 г.

	(тона)		
	2004	2005	I-VI.2006*
I. Тютюни, "тръбно сушени", тип Виржиния	2 287	1 705	1 475
II. Тютюни, "светли въздушно сушени", тип Бърлей	693	1 151	279

III. Тютюни, "слънчево сушени", тип Ориенталски	36 439	29 270	13 122
в т.ч. Беларус	148	136	119
България - безмитна зона	1 895	1 699	648
Египет	6 112	2 524	1 638
ЕС-15	8 832	10 849	4 944
ЕС-25	9 646	11 241	5 512
Индонезия	200	435	242
Казахстан	100	120	140
Пакистан	202	192	102
Република Корея	764	1 382	206
Румъния	51	167	161
Руска Федерация	1 419	1 013	1 518
САЩ	12 010	8 460	1 292
Украйна	492	357	67
Хърватска	0	369	0
Швейцария	1 550	392	1 215
Южна Африка	122	505	140
други	1 729	280	122
IV. Други тютюни, отпадъци от тютюн и тютюневи жили	2 813	1 256	1 053
в т.ч. Армения	178	199	40
България - безмитна зона	564	400	122
Грузия	101	60	10
ЕС-15	160	128	317
ЕС-25	171	143	370
Обединени арабски емирства	45	110	0
Руска Федерация	1 176	146	99
САЩ	368	148	342
Други	212	51	70
ОБЩО ТЮТЮН (I+II+III+IV)	42 231	33 383	15 929

Източник: Агенция "Митници"

Съгласно предварителни данни на Агенция "Митници", за първата половина на текущата 2006 г. извън страната са реализирани общо 15 929 тона тютюн, което е с 12% повече в сравнение със същия период на предходната година.

Най-големи количества за посочения период са експортирани за страните от ЕС-25 - общо 6 120 тона, основно за Гърция (2 658 тона), Белгия (833 тона), Холандия (790 тона), Германия (642 тона) и Полша (449 тона). Износът за Общността се благоприятства от договорените преференции за безмитен внос в ЕС на сурови или необработени тютюни и отпадъци от тютюн (тарифна позиция 2401), с произход от България, влезли в сила от 1-ви юли 2005 г. (съгласно допълнителния протокол към споразумението за асоцииране на България към ЕС)

Други страни, за които е изнесен български тютюн през първите шест месеца на 2006 г. са Русия - 1 757 тона, Египет - 1 638 тона, САЩ 1 633,5 тона, Швейцария- 1 215 тона и други.

България реализира на външните пазари основно ориенталски тютюн, като за периода януари-юни 2006 г. от този тип са изнесени 13 122 тона. Основни вносители за периода са били страните от ЕС , за където са насочени 5 512 тона от този тип тютюн Египет, Русия, САЩ и Швейцария.

През първата половина на 2006 г. регистрираният износ на тютюн тип "Виржиния" е нараснал близо три пъти в сравнение с аналогичния период на 2005 г. - от 521 тона до 1 475 тона. Цялото количество е реализирано при условията на митнически режим 10 "Окончателен износ", а предпочитани направления са били Бразилия (296 тона), Гърция (192 тона) и Русия (140 тона). Значителна част от регистрираните като износ количества (739 тона) на практика са в безмитни зони в страната.

За разлика от едрolistния тютюн тип "Виржиния", при тютюн тип "Бърлей" се наблюдава спад на изнесените количества с близо 60% до ниво от 279 тона. Цялото количество е експортирано окончателно.

Други тютюни, отпадъци от тютюн и тютюневи жили заемат около 7% (1 053 тона) от изнесените за периода януари-юни количества. Основни вносители са били страните от ЕС-25 (370 тона), САЩ (342 тона) и Русия (100 тона).

3.2. Внос на зърнени и технически култури

Пшеница

По данни на Агенция "Митници", вносът на пшеница през маркетинговата 2005/06 година възлиза на 8 133 тона, на обща стойност 2 781,4 хил. щ. д. Количествата са внесени главно от ЕС и по-специално от Германия (7 985 тона). От страните от региона са доставени известни количества пшеница от Македония (24 тона) и Украйна (20 тона)

Вносът на пшеница през пазарната 2005/06 е с 11% повече спрямо предходната 2004/05 година.

Таблица VI.19.

Внос на пшеница, 2002/03 – 2005/06 г.

(тона)				
СТРАНА	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06*
1. ЕС	100	27 886	5 534	8 086
Гърция		2 997	5 530	40
Германия		24 883		7 995
Италия	99	5	0	
Унгария	0	1		
Франция			2	0
Австрия	1		2	4
Испания				44
Дания				4
Чешка република			0	
2. Страни от региона	712	60 240	41	47
Румъния	681	27 769		1
Русия		32 471		
Украйна			-	20
Югославия	31			
Македония			-	24
Турция		-	41	2
3. Други	13 115	104 327	1 774	0
С А Щ		20 693	1 750	
Бразилия		74 056		
Канада	13 000	5 078		
Сирия		4 500		
Други	115		24	0
ОБЩО ПШЕНИЦА	13 927	192 453	7 349	8 133
стойност (хил.\$)	2 997	39 633	1 661	2 781 447

Източник: "Информационно обслужване" АД и Агенция "Митници"

* Данните са предварителни.

Царевица

Изключително високото предлагане на зърно през пазарната 2004/05 година редуцира до минимум потребностите от внос на царевица. По данни на Агенция "Митници", през

разглеждания период в страната са доставени едва 8 292 хил. тона, което е най-ниското ниво за последните 15 години.

Близко 75% от количествата царевица, внесени през 2004/05 година са декларирани по митнически режими 40 и 42, които оформят окончателния внос. По режим 51, предполагащ последващ износ в преработено състояние са импортирани 2 037,5 тона царевица, с произход Румъния (2 016,2 тона) и САЩ (21,3 тона). Най-големи доставчици през пазарната 2004/05 година са били Украйна (2 492,8 тона) и Румъния (2 158,6 тона). Количествата от Украйна са доставени през м. септември 2004 г. - последният месец от периода на действие на автономната⁵ тарифна редукция за безмитен внос на царевица. По-малки вносители са били САЩ (1 370,6 тона), Унгария (1 183,5 тона) и други.

В страната е доставена основно царевица за фураж и индустриална употреба (общо 6 074 тона). Вносът на семена е в размер на 2 216,6 тона и е осъществен предимно от Унгария, Австрия и Хърватска.

Таблица VI.20.

Внос на царевица, 2002/03-2005/06 г.

(тона)				
СТРАНИ	2005/06**	2004/05*	2003/04	2002/03
I. ЦАРЕВИЦА ЗА ПОСЕВ	2 403	2 217	2 396	1 376
- стойност (щ.д.)	6 454 303	5 386 318	6 093 782	2 555 998
Австрия	379	292	678	196
Румъния	398	142	22	23
Сърбия и Черна гора	12	97	42	163
Турция	10	20	3	-
Унгария	869	1 179	1 156	730
Франция	417	166	406	222
Хърватска	274	290	-	21
Други	46	32	90	37
II. ЦАРЕВИЦА ЗА ФУРАЖ И ИНДУСТРИАЛНИ ЦЕЛИ	1 670	6 074	165 685	83 678
- стойност (щ.д.)	594 472	1 158 426	28 390 930	10 209 622
- средна цена (щ.д/тон)	355,9	190,7	171,4	122,0
Аржентина	264	120	187	299
Бразилия		-	112 599	-
ЕС-15	88	25	2934,7	27
Румъния		2016	5 483	-
САЩ	1249	1371	702	354
Словашка република		-	-	16 095
Турция		-	184	-
Украйна		2473	33 234	901
Унгария	1,5	5	10 253	64 219
Чешка република		-	-	1 784
Други	68	65	109	-
ОБЩО - тона	4 073	8 292	168 081	85 055
- Обща стойност на вноса (щ.д.)	7 048 775	6 544 744	34 484 712	12 765 620

Източник: "Информационно обслужване" АД и Агенция "Митници"

*данните обхващат периода септември 2005 г. - юни 2006 г.

⁵ От 1 януари. до 30 септември 2004 г. действаше автономна тарифна редукция за внос на царевица с нулево мито

По предварителни данни на Агенция "Митници", за периода септември 2005 г. - юни 2006 г. в страната са внесени 4 073 тона царевица или почти два пъти по-малко в сравнение със същия период на предходната година (7 859 тона).

През първите три месеца на 2005/06 маркетингова година, обект на импорт е била предимно царевица за индустриална употреба. Най-големи количества от нея (361 тона) са доставени през м. септември 2005 г., когато имаше затруднения с прибирането на реколтата. С приближаване на времето за сеитба на реколтата `2006 се наблюдава нарастване на вноса на царевица за посев.

От началото на маркетинговата 2005/06 година до юни 2006 г., в страната са доставени 2 403 тона семена, което представлява 59% от вноса на царевица към посочения момент. Количествата са основно с произход от страните от ЕС (Унгария - 869 тона, Франция – 417 тона, Австрия – 379 тона), Румъния (398 тона) и Хърватия (274 тона). Вносът на семена от царевица от Общността се благоприятства от договореностите с ЕС, въз основа на които хибридната царевица за посев с произход от ЕС се внася изцяло безмитно, а за директните сортове за посев действа квота (в нея се включва и царевица за фураж и индустриална употреба), в рамките на която митото при внос в България е 0%.

За първите десет месеца от пазарната 2005/06 година (септември 2005 г. - юни 2006 г.), вносът на царевица за индустриална употреба (тарифна позиция 1005 90 00 9) възлиза на 1 670 тона, като основни доставчици са били САЩ (1 249 тона) и Аржентина (264 тона). Няма регистриран импорт на царевица за фураж.

Ечемик

Вносът на ечемик в България по принцип е минимален. По предварителни данни на Агенция "Митници", през 2005/06 пазарна година вносът на ечемик възлиза на 106,4 тона или с 30 тона повече от предходния сезон, което е резултат от малко по-ниското предлагане. Цялото количество е доставено при условията на митнически режим 40, който заедно с режим 42 формира окончателния внос. Над половината (55%) от количествата са ечемик за фураж, с произход от Украйна и Ливан. Вносът на семена за посев възлиза на 26 тона, а на ечемик за индустриална употреба - на 22 тона. Не е регистриран внос на ечемик за пивоварни цели.

През първата половина на сезона (юли-декември 2005 г.) обект на внос е бил основно ечемик за фураж (40 тона от Украйна) и за индустриални цели (22 тона от Германия). С приближаване на пролетната сеитба (март) е регистриран по-голям импорт на семена – 20,2 тона (Германия). Поради изчерпване на наличностите от това зърно в страната към края на сезона вносителите се ориентираха към ечемик за индустриални цели. През м. април в страната са доставени 18 тона индустриален ечемик, с произход Ливан. За последните два месеца от маркетинговата година (май и юни 2006 г.) няма регистриран внос на това зърно.

Маслодаен слънчоглед

По предварителни данни на Агенция "Митници", от началото на маркетинговата 2005/06 година (1 септември 2005 г.) до края на м. юни 2006 г. в страната са внесени 5 578 тона *маслодаен слънчоглед*. Това е 2,5 пъти повече в сравнение с аналогичния период на 2004/02005 пазарна година, когато са били внесени 2 280 тона.

Вносът през разглеждания период на 2005/06 маркетингова година е осъществен главно от Молдова (4 014 тона) и Украйна (1 495 тона).

Очаква се до края на пазарната 2005/06 вносът на маслодаен слънчоглед да достигне около 6 – 6,2 хил. тона.

Таблица VI.21.
Внос на маслодаен слънчоглед, 2002/03 - 2005/06 г.

(тона)				
СТРАНА	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06*
1.ЕС				
Гърция	364	-	59	1
Италия	20	-		
Франция			34	38
Полша	37	-		
2.Други				
Румъния	455	2 021		
Украйна	276	962	38	1 495
Сърбия и Черна гора	95	416		
Молдова	3 159	4 616	2 138	4 014
Турция		248	0	
Канада	48	-		
Китай	20	-	0	10
Други	116,5	43	30	20
ОБЩО тона	4 591	8 306	2 299	5 578
стойност (щ.д.)	1 259 252	2 012 781	760 494	1 890 036

Източник: "Информационно обслужване" АД и Агенция "Митници"

*Данните за 2005/06 са за периода септември 2005 г. - юни 2006 г.

Тютюн

По окончателни данни на Агенция "Митници", през 2005 г. са внесени общо 6 924 тона тютюн, което е най-ниското равнище от 1995 г. насам (4 453 тона). Количествата са декларираны почти изцяло по основните митнически режими 40 и 42, оформящи окончателния внос - 6 685 тона. След регистрираното през предходната година значително повишаване на вноса по митнически режим 51 "Активно усъвършенстване с отложено плащане", предполагащ последващ износ в преработено състояние, през сезон 2005 по този режим са внесени едва 239 тона (при 3 469 тона през 2004 г., 1 227 тона през 2003 г. и 1 708 тона през 2002 г.).

Както и през предходните години, най-голям дял от импорта - 53% или 3 661 тона заема тютюн тип "Виржиния". Основни доставчици на този тип тютюн остават Бразилия (1 275 тона), Зимбабве (1 017 тона) и Индия (658 тона).

По данни на Агенция "Митници", през 2005 г. в страната са доставени 1 246 тона от тютюн тип "Бърлей", което е с 40% по-малко в сравнение с предходната година. По-големи количества от този тип са внесени от Бразилия (554 тона), Аржентина (232 тона) и Индия (164 тона).

Вносът на дребнолистен тютюн през 2005 г. е незначителен - 241 тона (при 3 116 тона през 2004 г.).

Импортът на други тютюни, тютюневи жили и остатъци от тютюн през 2005 г. възлиза на 1 777 тона, като 62% от количествата са от Китай.

Таблица VI.22.
Внос на тютюн, 2001-2005 г.

(тона)			
	2004	2005	I-VI.2006
I. Тютюни, "тръбно сушени", тип Виржиния	6 371	3 661	1 713
Бразилия	2 819	1 275	802

ЕС-25	395	291	50
Зимбабве	1 687	1 017	574
Индия	1 248	658	211
САЩ	192	192	77
Други	32	228	0
II. Тютюни, "светли въздушно сушени", тип Бърлей	2 033	1 246	617
в т.ч. Аржентина	351	232	79
Бразилия	1 084	554	366
Индия	348	164	93
Холандия	126	60	
Други	124	236	79
III. Тютюни, "слънчево сушени", тип Ориенталски	3 116	241	1 398
Беларус	-	-	39
Гърция	3	102	39
Македония	3 113	68	1 200
Турция	-	71	120
IV. Други тютюни, отпадъци от тютюн и тютюневи жили	2 434	1 777	1 102
Бразилия	285	267	36
ЕС-25	534	222	199
Зимбабве	337	140	180
Китай	1 180	1 095	579
Други	98	52	109
ОБЩО ТЮТЮН (I+II+III+IV)	13 954	6 924	4 831

Източник: Агенция "Митници"

По предварителни данни на Агенция "Митници", общият внос на тютюн за първите шест месеца на 2006 г. възлиза на 4 831 тона, което е с 42% повече спрямо същия период на предходната година (3 394 тона).

Както обикновено, от чужбина са доставени основно висококачествени едролистни тютюни за покриване потребностите на местната цигарена промишленост.

През първата половина на 2006 г. в страната са внесени 1 713 тона тютюн, тип "Виржиния", основно от Бразилия (802 тона), Зимбабве (574 тона) и Индия (211 тона).

С близо 200 тона повече тютюн тип "Бърлей" е внесен през първите шест месеца на 2006 г. (617 тона) в сравнение със същия период на предходната година (412 тона).

През разглеждания период е осъществен внос на Ориенталски тютюн в размер на 1 398 тона, при 222 тона за първото шестмесечие на 2005 г. Близо 97% от количествата са доставени при условията на режим 51 "Активно усъвършенстване с отложено плащане", като вносители са били съседни страни - Македония (1 200 тона), Турция (120 тона) и Гърция (39 тона).

За първите шест месеца на 2006 г. в страната са доставени 1 102 тона други тютюни, отпадъци от тютюн и тютюневи жили, като близо 99% от количествата са внесени по тарифна позиция 2401 30 00 1 - тютюневи жили.

Ориз

През последните 10-12 години България е нетен вносител на ориз, тъй като произведените в страната количества ориз не са достатъчни за осигуряване на вътрешната консумация. През различните години, в зависимост от размера на местното производство, делът на вноса във вътрешното потребление се движи около или над 2/3.

По данни на Агенция "Митници", през календарната 2005 г. е осъществен внос на общо 19 108,3 тона ориз (тарифен код 1006, включващ и оризовата арпа), което е с около 25% по-малко спрямо 2004 г. (25 522 тона).

Внесените количества са на обща стойност 4 925,8 хил. щ.д. при средна цена 257,70 щ.д./тон (403,85 лв./тон). За сравнение, средната цена на доставените през 2004 г. количества е 240,40 щ.д./тон или 377,50 лв./тон.

През 2005 г. основен вносител на ориз в България е Египет с 88% от общия размер на вноса .

Таблица VI.23.

Внос на ориз ¹, 2002 – юни 2006 г. - тона

Страни	2002	2003	2004	2005	I - VI. 2006
Китай	7 369	18 855	7 340	173	2 396
Египет	4 106	6 376	13 793	16 899	9 489
Гърция	709	721	1 032	734	781
Италия	352	326	306	527	152
Тайланд	199	540	710	164	96
Пакистан	-	115	56	25	67
Турция		48	200	12	215
Македония				216	66
Аржентина	8	49	-	31	43
Русия	-	20	-		
Румъния		20	-		
С А Щ	881	23	-		
Ливан			240		
Бирма	6 151		-		
Испания	81		-		16
Индия			24	275	124
Германия			-	-	8
Бангладеш			-		
Тайван			-		
Виетнам	360		0	24	
Други	5	72	1 820	30	15
О Б Щ О	20 221	27 164	25 522	19 108	13 467
стойност (щ.д.)	3 960 272	5 900 339	6 135 475	4 925 813	3 427 853

Източник: "Информационно обслужване"АД, а от 2003 г по данни на Агенция "Митници"

1/Включва и количествата неолющен ориз (арпа).

През първите шест месеца на 2006 г. в страната са внесени 13 467 тона ориз (позиция 1006), от които 1 831 тона арпа. Общият внос е на стойност 3 427,9 хил. щ.д. при средна цена 254,53 щ.д./тон (406,93 лв./тон). Основните количества и през тази година са с произход Египет (9 489 тона). Сравнително големи количества са внесени и от Китай (2 396 тона), Гърция (781 тона), Турция (215 тона), Италия (152 тона) и Индия (124 тона).

Вносът на ориз през първото полугодие на 2006 г. е два пъти повече спрямо същия период на 2005 г. (9 518,6 тона), което се обяснява с комбинацията от намалено производство и повишено потребление в страната.

До края на 2006 г. вносът на ориз се предвижда да достигне около 20 – 22 хил. тона.

3.3. Износ на плодове и зеленчуци

Плодове

През 2005 г. се наблюдава намаление на износа на пресни плодове.

Регистриран е износ на 3 883,8 тона пресни плодове - с 60% по-малко в сравнение с 2004 г., в резултат от неблагоприятните климатични условия през годината и съответно по-ниското производство на всички плодове.

Водещи в структурата на износа на пресни плодове и през 2005 г. остават черупковите и овощните плодове. Те представляват общо 91% от експорта на пресни плодове за годината в количествено изражение. Спрямо предходната година, изнесеното количество черупкови плодове е спаднало наполовина.

През 2005 г. са изнесени 442,9 тона овощни плодове в прясно състояние (11% от общия износ на пресни плодове), което е с около 77% по-малко в сравнение с предходната година. Намалението е свързано с по-ниското производство и недостатъчното предлагане на овощни плодове в страната.

Износът на дини, пъпеши и грозде също е спаднал значително.

Съгласно действащите договорености, вносът в ЕС на замразени, консервирани и сушени плодове с произход от България е изцяло безмитен.

Регистрираният износ на замразени плодове през 2005 г. възлиза на 13 745,5 тона (с 34% повече спрямо предходната година). Нарастването на износа се дължи на пониженото качество на произведените през годината плодове, което е затруднило изнасянето им в прясно състояние, както и на по-голямото количество, реализирано в ЕС. Най-значително увеличение се наблюдава при износа на вишни – около четири и половина пъти повече в сравнение с 2004 г.

Износът на временно консервирани плодове е 12 365,1 тона (с 6% повече в сравнение с предходната година), а на сушените плодове - 1 564 тона (с 29% по-малко в сравнение с 2004 г., поради недостиг на тези плодове за вътрешна консумация).

За периода януари-юли 2006 г. е осъществен внос на 1 184.8 тона пресни плодове на обща стойност 2 524 905 щ. д. С най-голям дял отново са черупковите (523.8 тона) и овощните плодове (289.3 тона).

Зеленчуци

През 2005 г. са изнесени 11 182,2 тона пресни зеленчуци, картофи и гъби. Изнесеното количество е с 3% повече спрямо предходната година, като при износа на гъби и оранжерийни зеленчуци е отчетено увеличение, а при този на зеленчуци, отгледани на открито – намаление.

В рамките на годината са изнесени 4 504,9 тона пресни зеленчуци, отгледани на открито, което е с 22% по-малко от 2004 г.

Износът на сладки пипери, лук зрял и арпаджик е намалял значително в сравнение с 2004 г.

Въпреки по-слабата реколта, през 2005 г. износът на полски дългоплодни краставици е нараснал със 70% спрямо 2004 г., а на полски домати – около осем пъти.

Общото изнесено количество оранжерийни зеленчуци е нараснало с 16% спрямо 2004 г., главно поради увеличението износ на оранжерийни краставици. При всички останали оранжерийни зеленчуци се наблюдава намаление на износа.

Износът на картофи за консумация е с 8% повече от предходната година, а този на гъби - с 61% повече.

Целият износ на пресни зеленчуци, осъществен за периода януари-юли 2007 г. възлиза на 6 008.1 тона, като 66% от тях са краставици. Реализираният износ е на стойност 23 666 295 щ. д.

3.4. Внос на плодове и зеленчуци

Плодове

През 2005 г. е отчетено увеличение на вноса на пресни плодове. В рамките на годината са внесени общо 179 733,1 тона пресни плодове. Това количество е с 18% повече в сравнение с предходната година, поради недостатъчното производство на плодове в страната, дължащо се на неблагоприятните климатични условия през годината.

Нарастване на внесените количества се наблюдава при почти всички плодове с изключение на черупковите плодове и ягодите. Най-голямо е увеличението при гроздето (повече от два пъти) и при овощните плодове (с 29% повече).

Вносът на овощни плодове е нараснал с 29% спрямо предходната година до 45 591,5 тона, а този на цитрусови плодове - с 12%, до 51 859,9 тона до

За разглежданата година са внесени 11 471,9 тона дини и пъпеши, което е с 18% повече спрямо предходната година. Вносът на черупкови плодове е 2 803,9 тона - с 4% по-малко спрямо 2004 г.

За първите седем месеца на 2006 г. е регистриран внос на 100 457.8 тона пресни плодове на стойност 34 677 406 щ. д. Най-значителен е вносът на цитрусови плодове (30 890 тона), овощни плодове (29 667.6 тона) и банани (25 518.4 тона).

Зеленчуци

Особено неблагоприятните климатични условия през 2004 и 2005 г. доведоха до намаление на производството на зеленчуци в страната, което от своя страна стимулира техния внос.

През 2005 г. вносът на пресни зеленчуци, картофи и гъби в България е нараснал с 6% спрямо предходната година, до 100 438,8 тона. Отчетено е и увеличение на вноса при всички начално обработени и преработени зеленчуци.

За разглежданата година са внесени общо 69 952,8 тона пресни зеленчуци (с 34% повече от предходната година). Увеличил се е вносът както на тези, отглеждани на открито, така и на оранжерийна продукция.

В сравнение с 2004 г., вносът на пресни зеленчуци, отгледани на открито е нараснал с 41% до 56 816 тона. Най-значително увеличение се наблюдава при вноса на сладкия пипер, главестото зеле и доматиите. Намалял е вносът на дългоплодните краставици, чесън, лук и шалот (дребен лук).

Внесените оранжерийни зеленчуци възлизат на 13 136,8 тона - с 10% повече спрямо 2004 г., като е налице увеличение на вноса при всички оранжерийни зеленчуци, с изключение на краставиците.

Отчетено е намаление на внесените количества пресни картофи - с 29% по-малко от предходната година

Въпреки високото производство на гъби, реколти `2004 и `2005 г., обаче, през 2005 г. е регистрирано увеличение на вноса на гъби.

През седемте месеца на 2006 г. са внесени 55 615.6 тона пресни зеленчуци на стойност 10 853 392 щ. д. Най-значителен е вносът на лук, картофи и моркови, главно поради намалялото производство на тези култури в страната.

3.5. Износ на живи животни и животинска продукция

Живи животни

По данни на Агенция "Митници", през 2005 г. са изнесени 314 398 бр. живи животни, което е с 10,6% по-малко в сравнение с предходната година. Отчетеното намаление е главно в резултат на значителния спад на износа на животни от рода на ДРД – с 94%, до 8 900 бр.

През 2005 г. е регистрирано значително увеличение при броя на изнесените птици спрямо предходната година - с 49%, до 256 902 бр. Износът е основно на пилета (петли и кокошки) до

185 гр., предназначени за разплод и селекция, а направления на износа са Румъния (140 000 бр.) и Македония (116 886 бр.).

Износът на животни от рода на ЕРД през 2005 г. е 46 487 бр., като основна част от изнесените животни са за клане – 43 216 бр., а 3 721 са за разплод. В сравнение с предходната година, износът на ЕРД е нараснал с 88%. Около 86% от животните са изнесени за Албания и Сърбия и Черна гора – 40 020 бр.

През 2005 г. са изнесени 2 109 бр. свине за разплод (при 5 бр. за 2004 г.) за Украйна.

Таблица VI.24

Износ на живи животни за периода 2002 г. - юни 2006 г.

(брой)						
Тарифен номер	Животни от рода на	2002	2003*	2004*	2005*	януари-юни 2006**
0102	едър рогат добитък	21 901	24 706	24 714	46 487	31 147
0104	дребен рогат добитък	1 923	1 125	155 115	8 900	19 614
0103	домашни свине	0	0	5	2 109	0
0105	домашни птици	476 665	219 547	171 920	256 902	24 480

Източник: "Информационно обслужване" АД, * Агенция "Митници

** предварителни данни

По предварителни данни на Агенция "Митници", за първото полугодие на 2006 г. са изнесени общо 75 241 бр. живи животни, което е с 31% по-малко в сравнение със същия период на 2005 г.

Спрямо аналогичния период на 2005 г. броят на изнесените животни от рода на ДРД и ЕРД е нараснал (Таблица VI. 24.). Броят на изнесените животни от рода на ДРД се е увеличил спрямо първото полугодие на 2005 г. с 50%, достигайки 19 614 бр., а броят на изнесения ЕРД е нараснал с около 28%, до 31 147 бр.

За периода януари-юни 2006 г. не е регистриран износ на свине. През първите шест месеца на 2006 г. износът на птици отбелязва значителен спад спрямо същия период на предходната година – с около 67%, до 24 480 броя.

Месо

През 2005 г. е регистриран износ на 17 000 т месо, което е с 19,7 % повече в сравнение с предходната година. Това увеличение се дължи главно на значително нарасналия износ на птиче месо.

В рамките на 2005 г. са изнесени 8 481 т месо от домашни птици, което е с 29,4% повече в сравнение с 2004 г. Основен дял - 86% от износа на птиче месо заема този на месо от патици и гъски – около 7 314 т (включително 2 207 втлъстен черен дроб), основно за Франция, Австрия и Белгия. По-големият износ на птиче месо е в резултат на нарасналото му производство през годината, както и отпуснатите от ДФ "Земеделие" експортни субсидии за сектора (220 хил. лв.).

През 2005 г. износът на месо от ЕРД и ДРД се е увеличил, като по-значително е увеличението при говеждото месо – с 39%. Ръстът на износа на месо от дребен рогат добитък е с 12,5%, достигайки 8 264 т, като най-значителни количества са изнесени за Гърция и Италия. По-слабият износ на месо, се компенсира от по-големия експорт на живи животни от рода на ЕРД и ДРД.

Значително намаление е регистрирано само на износа на свинско месо - от 215 т през 2004 г. до 129 т през 2005 г. или с 60%.

Таблица VI.25.

Износ на месо за периода 2002 г. - юни 2006 г.

(тона)						
Тарифен номер	Месо от	2002	2003*	2004*	2005*	януари-юни 2006**
0201 и 0202	едър рогат добитък	492	356	91	126	188

0204	дребен рогат добитък	6 858	7 582	7 343	8 264	3 851
0203 и от 0210	домашни свине	151	155	215	129	50
0207	домашни птици	3 699	3 909	6 556	8 481	3 939

Източник: "Информационно обслужване" АД, * Агенция "Митници"

** предварителни данни

По предварителни данни на Агенция "Митници", през първото полугодие на 2006 г. са изнесени общо 8 028 т месо, което е с 2% по-малко спрямо аналогичния период на 2005 г. Намалването на общия износ на месо е в резултат главно от спада на износа на месо от ДРД и птици, който формира 97% от общия износ на месо от страната. Изнесеното месо от домашни птици за наблюдавания период е 3 939 т., с около 6% по-малко на годишна база.

В сравнение със същия период на предходната година износът на агнешко месо е намалял с 1,5%, до 3 851 т.

Очаква се износът на месо през 2006 г. да бъде около или малко под нивото от предходната година, в резултат на предвиждания макар и слаб спад в производството и увеличаване на износа на живи животни.

Мляко и млечни продукти

През последните 4-5 години се оформи тенденция на постепенно нарастване на износа на мляко и млечни продукти. За това допринася повишеното качество на произвежданите в страната продукти, доказателство за което е непрекъснато нарастващият брой млекопреработвателни предприятия, лицензирани за износ в ЕС.

През 2005 г. износът на мляко и млечни продукти е нараснал с 19,1% в сравнение с предходната година, достигайки 18 804 т.

Таблица VI.26

Износ на мляко и млечни продукти за периода 2002 г. - юни 2006 г.

(тона)

Тарифен номер	Продукти	2002	2003*	2004*	2005*	януари-юни 2006**
0401, 0402, 0403, 0404	мляко и сметана	786	728	412	539	584
0405	масло и мл. мазнини	27	36	149	2 366	561
0406	сирене и извара	10 688	13 838	15 171	15 899	6 124

Източник: "Информационно обслужване" АД, * Агенция "Митници"

** предварителни данни

Нарастването на общия износ на млечни продукти е в резултат главно от увеличаване на износа на сирена, които традиционно заемат около 90% в експортната структура на млечните продукти.

През 2005 г. са изнесени 15 899 т сирена и извара, което формира 85% от общия износ на мляко и млечни продукти).

Стеснява се износът на прясно мляко, сметана, кисели и подквасени млека.

Сравнявайки с предходната година, през 2005 г. износът на сирена и извара се е увеличил с 4,4%. Утвърдените традиции на производство и добрите вкусови качества на българското саламурено сирене и кашкавал от краве и овче мляко ги правят търсени както на вътрешния, така и на външните пазари. Износът им всяка година нараства, като основни контрагенти на страната са Гърция, САЩ, Ливан, Австралия, Македония и др.

По-големи количества сирене и кашкавал през 2005 г. са насочени за Гърция (5 811 т), САЩ (3 876 т), Ливан (1 550 т), Австралия (1 507 т), Германия (544 т), Македония (421 т) и др.

Стимул за увеличаване на износа и произвеждане на качествени продукти са отпусканите от 2004 г. насам експортни субсидии за млечни продукти от ДФ "Земеделие". През 2005 г. за експортно субсидиране на млечни продукти бяха отпуснати 262 500 лв. От тях, усвоени са общо

181 632 лв.(в т. ч. 110.9 хил. лв. - за 443,7 т бяло саламурено сирене и 70,7 хил. лв. - за 201,9 т кашкавал).

През 2006 г. са предвидени 220 000 лв. за субсидиране износа на: 530 т сирене по 250 лв./т и 250 т кашкавал по 350 лв./т.

През 2005 г. е осъществен износ на 8 221 т бяло саламурено сирене(в т. ч.: 5 244 т - от овче и 2 977 т - от краве мляко) и 3 121 т кашкавал (в т. ч.: 882 т – от овче и 2 239 т от краве мляко).

Износът на останалите продукти и през 2005 г. е в по-малки количества, с изключение на маслото. Осъщественият през 2005 г. износ на масло и млечни мазнини е нараснал многократно спрямо предходните години, достигайки 2 366 т, което е в резултат на повишеното производство през годината. Износът е насочен основно за Гърция – 2 312 т (98 %).

По предварителни данни, за периода януари - юни 2006 г. са изнесени 7 269 т мляко и млечни продукти, което е с 19% по-малко спрямо същия период на предходната година.

Наблюдаваното нарастване на предаването за промишлена преработка сурово мляко, подобряването на качествените показатели на експортно насочените продукти, както и увеличаването на броя на лицензираните за износ в ЕС преработвателни предприятия, дават основание да се прогнозира износът през 2006 г. да надмине нивото от 2005 г. и да достигне до около 19,5 хил.т.

3.6. Внос на живи животни и животинска продукция

Живи животни

По данни на Агенция "Митници", общият внос на живи животни през 2005 г. е нараснал значително спрямо предходната година – с 40,8%, до 6 356 728 бр. Отчетено е увеличение на вноса на всички видове животни.

През 2005 г. най-голям ръст е регистриран при вноса на птици, като броят им достига 6 079 834 – с 42% повече в сравнение с 2004 г. Около 55% от общо внесените птици (или 3 346 775 бр.) са патици и гъски, предназначени за угодяване и получаване на втлъстен черен дроб, като вносът е главно от Франция. Около два пъти е нараснал вносът на пуйки, достигайки 14 120 бр. Останалата част от внесените птици – 2 717 539 бр. са пилета (петли и кокошки) – 1 219 213 - за разплод и селекция и 1 498 326 за клани.

Значително увеличение спрямо предходната година отбелязва вносът на живи животни от рода на ДРД – около 20%, достигайки 264 037 бр., от тях 918 бр. са за разплод. Вносът е основно на агнета до 1 година от Румъния (263 119 бр.) на сравнително ниска вносна цена – средно около 2,00 щ.д./кг. По-голям брой животни са внесени към края на годината, когато в страната по принцип няма агнета. През 2005 г. са внесени 1 887 бр. животни от рода на ЕРД, при 186 бр. през 2004 г. Това са животни за разплод,, като голяма част от тях са внесени със средства от ДФ "Земеделие". През 2005 г. са внесени 10 970 бр. свине (от които 1 331 бр. за разплод), което е многократно повече спрямо предходната година.

Таблица VI.27.

Внос на живи животни за периода 2002 г. - юни 2006 г.

(брой)						
Тарифен номер	Животни от рода на	2002	2003*	2004	2005	януари-юни 2006**
0102	едър рогат добитък	0	11	186	1 887	608
0104	дребен рогат добитък	0	59 737	220 074	264 037	132 694
0103	домашни свине	821	1 496	1 090	10 970	6 608
0105	домашни птици	2 387 598	2 618 280	4 294 033	6 079 834	1 755 482

Източник: "Информационно обслужване" АД, * Агенция "Митници

** предварителни данни

През първото полугодие на 2006 г. е регистрирано значително намаление на броя на внесените живи животни в сравнение със същия период на предходната година – с около 45%. Спадът се дължи главно на по-малкия брой внесени птици – 1 755 482 бр., спрямо 3 394 947 за аналогичния период на 2005 г.

За периода януари-юни 2006 г. са внесени 6 608 бр. свине, при 344 бр. през същия период на предходната година. Около 3 пъти е нараснал и вносът на животни от рода на ДРД, до 132 694 бр.

Само броят на внесените животни от рода на ЕРД е намалял.

Месо

През 2005 г. са внесени общо 111 266 т месо, със 17,2 % повече в сравнение с предходната година. По-голямо увеличение се наблюдава при вноса на месо от ЕРД. Вносът на говеждо месо е в размер на 50 509 т или с 51, 4 % повече спрямо 2004 г. Най-значителен е вносът на замразено говеждо от Бразилия и Аржентина.

В сравнение с предходната година, вносът на месо и карантии от домашни птици се е увеличил с 6,4%, до 44 059 т. Основните количества са внесени от Бразилия, Сащ, Гърция, Франция и др. Около 64% от общия внос на птиче месо за годината заема този на пуешкото месо – 28 203 т, а от петли и кокошки – 36% или 15 824 т.

През 2005 г. вносът на месо от ДРД е нараснал над 5 пъти спрямо същия период на 2004 г. Независимо от това, обаче, вносът остава малък по обем – 135 т. В България съществуват традиции при производството на месо от ДРД, поради което вътрешният пазар обикновено е обезпечен и не се налага внос, или той е незначителен.

През 2005 г. е регистрирано намаление на вноса на свинско месо спрямо 2004 г. - с 18,1 %, но въпреки това количеството остава голямо – 16 563 т. Традиционно, по-големи количества свинско месо са внесени от Бразилия, Дания, Германия и Испания. Внася се главно замразено птиче, говеждо и свинско месо, предназначено за преработвателната промишленост.

Таблица VI.28.

Внос на месо за периода 2002 г. - юни 2006 г.

(тона)						
Тарифен номер	Месо от	2002	2003*	2004*	2005	януари-юни 2006**
0201 и 0202	едър рогат добитък	22 316	22 482	33 368	50 509	26 562
0204	дребен рогат добитък	34	46	25	135	26
0203 и от 0210	домашни свине	19 483	20 633	20 217	16 563	6 648
0207	домашни птици	32 790	33 484	41 391	44 059	19 688

Източник: "Информационно обслужване" АД, * Агенция "Митници

** предварителни данни

За периода януари-юни 2006 г. общият внос на месо в страната е нараснал с около 3% спрямо същия период на 2005 г., достигайки 52 924 т. Най-голямо увеличение на годишна база бележи вносът на птиче месо – с 21%, до 19 688 т; следва този на месо от ЕРД - с 2%, достигайки 26 562 т.

Очаква се вносът на месо за цялата 2006 г. да бъде над нивото от предходната година.

Мляко и млечни продукти

По данни на Агенция "Митници", осъщественият през 2005 г. внос на мляко и млечни продукти е намалял спрямо предходната година с 14,3%, до 20 944 т, в т. ч.: 8 563 т - мляко и сметана, концентрирани и неконцентрирани, подсладени и неподсладени (от които 7 760 т сухо

мляко), 6 668 т – суроватка, 3 723 т – сирене и кашкавал, 1 861 т – масло, 129 т – кисело мляко. В сравнение с 2004 г. е регистрирано намаление на вноса при повечето млечни продукти, главно поради намаления внос на мляко и сметана, концентрирани, които по принцип заемат най-голям дял в тази група.

Таблица VI.29.

Внос на мляко и млечни продукти за периода 2002 г. - юни 2006 г.

<i>(тона)</i>						
Тарифен номер	Продукти	2002	2003*	2004*	2005*	януари-юни 2006**
0401, 0402, 0403, 0404	мляко и сметана	10 756	14 820	18 285	15 360	8 351
0405	масло и мл. мазнини	1 194	1 704	2 040	1 861	876
0406	сирене и извара	2 039	2 748	4 107	3 723	1 678

Източник: "Информационно обслужване" АД, * Агенция "Митници

** предварителни данни

През 2005 г. по тарифна позиция 0402 мляко и сметана, концентрирани са внесени 8 380 тона (около 40% от общия внос на млечни продукти), с 31,1% по-малко спрямо предходната година. Над 90% от общото количество, внесено по тази тарифна позиция е сухо мляко - 7 760 т, с около 36% по-малко в сравнение с 2004 г. Сухото мляко се използва като суровина или добавка към суровото мляко при производство на млечни продукти и като суровина за влагане в производството на хранително-вкусовата промишленост като цяло.

Традиционно, по-големи количества сухо мляко са внесени от Украйна (1 890 т), Холандия (1 432 т), Румъния (841 т), Полша (781 т), Чехия (580 т), Франция (538 т), Германия (408 т).

През 2005 г. вносът на сирена и извара е намалял с 9,3% спрямо предходната година, до 3 723 т. Обикновено се внасят сирена, каквито не се произвеждат в страната, за разнообразяване на асортимента.

По предварителни данни на Агенция "Митници", за първите шест месеца на 2006 г. са внесени общо 10 905 т мляко и млечни продукти, което е с около 9% повече в сравнение със същия период на 2005 г. Наблюдаваното увеличение на вноса на мляко и млечни продукти е основно в резултат на ръста на вноса на сухо мляко (с 23,1%) и суроватка (с 21,6%) за посочения период. До края на 2006 г. се очаква вносът на мляко и млечни продукти да продължи да изпреварва миналогодишните нива.